

ROMÁNIA HIVATALOS KÖZLÖNYE

A MONITORUL OFICIAL AL ROMÂNIEI KIVONATOS FORDÍTÁSA

I. RÉSZ

171. (XV) évfolyam – 188. szám.

**TÖRVÉNYEK, DEKRÉTUMOK, HATÁROZATOK
ÉS MÁS JOGSZABÁLYOK**

2003., november 3., hétfő

TARTALOM

Oldal

ÚJRAKÖZZÉTÉTELEK

Románia Alkotmánya..... 2 – 39

ÚJRAKÖZZÉTÉTELEK

ROMÁNIA ALKOTMÁNYA^{*)}

I. CÍM

Általános elvek

1. SZAKASZ

A román állam

- (1) Románia szuverén és független, egységes és oszthatatlan nemzeti állam.
- (2) A román államnak köztársasági kormányzási formája van.
- (3) Románia demokratikus és társadalmi jogállam, amelyben az emberi méltóság, az állampolgári jogok és szabadságjogok, az emberi személyiség szabad fejlődése, az igazságosság és a politikai pluralizmus a legfelsőbb értékeket képviseli a román nép demokratikus hagyományainak és az 1989 decemberi forradalom eszméinek szellemében, és garantálva van.
- (4) Az Állam a törvényhozói, végrehajtó és bírósági hatalom elválasztásának és egyensúlyának elvén szervezendő meg, az alkotmányos demokrácia keretében.
- (5) Romániában az Alkotmány, az Alkotmány elsőrendősége és a törvények tiszteletben tartása kötelező.

2. SZAKASZ

A szuverenitás

- (1) A nemzeti szuverenitás a román nép sajátja, amely azt a szabad, időszakos és korrekt választások útján létrehozott reprezentatív szervein és népszavazásokon keresztül gyakorolja.
- (2) Saját nevében egyetlen csoport és egyetlen személy sem gyakorolhatja a szuverenitást.

3. SZAKASZ

A terület

- (1) Románia területe elidegeníthetetlen.
- (2) Az ország határait az alaptörvény szentesíti a nemzetközi jog elveinek és a többi általánosan elfogadott szabályának betartásával.
- (3) A terület közigazgatási szempontból községek, városok és megyék szerint van megszervezve. A törvény feltételei között egyes városokat municípiumokká nyilvánítanak.
- (4) A román állam területére idegen népességek nem telepíthetők át és nem kolonizálhatók.

---

^{*)} Módosítva és kiegészítve a Románia Alkotmányát módosító, a Monitorul Oficial al României I. Részének 2003. október 29-i 758. számában közzétett, magyar nyelven a Románia Hivatalos Közlönye 2003. október 31-i 187. számában közzétett 429/2003. számú törvénnyel, amelyet az Alkotmány 152. szakasza alapján a Törvényhozó Tanács újraközzétett, az elnevezések aktualizálásával és a szakaszok átszámolásával (a 152. szakasz az újraközzétett formában 156. szakasszá vált).

A Románia Alkotmányát módosító 429/2003. számú törvényt a 2003. október 18-19-i országos népszavazással hagyták jóvá és az Alkotmánybíróságnak a Románia Alkotmányát módosító törvényre vonatkozó 2003. október 18-19-i országos népszavazás eredményének igazolásáról szóló 2003. október 22-i 3. számú határozatának a Monitorul Oficial al României I. Részének 2003. október 29-i 758. számában való közzétételének időpontjától lépett hatályba.

Románia Alkotmányát eredeti formájában az Alkotmányozó Gyűlés 1991. november 21-i ülésén fogadták el, közzétették a Románia Hivatalos Közlönye 1991. november 21-i 233. számában és az 1991. december 8-i országos népszavazással való jóváhagyása után lépett hatályba. A jelen újraközzététel megjelent a Monitorul Oficial al României I. Részének 2003. október 31-i 767. számában.

4. SZAKASZ

A nép egysége és az állampolgárok egyenlősége

(1) Az állam alapja a román nép egysége és állampolgárainak szolidaritása.

(2) Románia összes állampolgárának közös és oszthatatlan hazája, fajtól, nemzetiségtől, etnikai eredettől, nyelvtől, vallástól, nemtől, véleményétől, politikai hovatartozástól, vagyontól vagy társadalmi eredettől függetlenül.

5. SZAKASZ

Az állampolgárság

(1) A román állampolgárság az alaptörvényben előírt feltételek között szerezhető meg, tartható meg vagy veszthető el.

(2) A román állampolgárság nem vonható vissza azoktól, akik a születésüknél fogva szerezték meg.

6. SZAKASZ

A jog az identitáshoz

(1) Az állam elismeri és garantálja a nemzeti kisebbségekhez tartozó személyek jogát etnikai, kulturális, nyelvi és vallási identitásuk megtartásához, fejlesztéséhez és kifejezéséhez.

(2) A nemzeti kisebbségekhez tartozó személyek identitásának megtartását, fejlesztését és kifejezését célzó állami védőintézkedéseknek a többi román állampolgárhoz viszonyítva meg kell felelniük az egyenlőség és a megkülönböztetéstől való mentesség elveinek.

7. SZAKASZ

A külföldön élő románok

Az állam támogatja a kapcsolatok erősítését az ország határain kívül élő románokkal és az állampolgárságuk szerinti állam törvényhozását betartva cselekvően fellép etnikai, kulturális, nyelvi és vallási identitásuk megtartásáért, fejlesztéséért és kifejezéséért.

8. SZAKASZ

A pluralizmus és a politikai pártok

(1) A pluralizmus a román társadalomban az alkotmányos demokrácia feltételét és garanciáját képezi.

(2) A politikai pártok a törvény feltételei között alakulnak meg és tevékenykednek. A politikai pártok hozzájárulnak az állampolgárok politikai akaratának meghatározásához és kinyilvánításához, tiszteletben tartva a nemzeti szuverenitást, a területi integritást, a jogrendet és a demokrácia elveit.

9. SZAKASZ

A szakszervezetek, a munkaadói szervezetek és a szakmai egyesületek

A szakszervezetek, a munkaadói szervezetek és a szakmai egyesületek alapszabályaik szerint alakulnak meg és tevékenykednek, a törvény feltételei között. Ezek hozzájárulnak tagjaik jogainak megvédéséhez és szakmai, gazdasági és szociális érdekeinek érvényesítéséhez.

10. SZAKASZ

Nemzetközi kapcsolatok

Románia békés kapcsolatokat tart fenn és fejleszt ki az összes állammal, ezek keretében pedig jószomszédi kapcsolatokat, a nemzetközi jog elveinek és az általánosan elfogadott többi szabályának az alapján.

11. SZAKASZ

A nemzetközi jog és a hazai jog

(1) A román állam kötelezi magát, hogy következetesen és jóhiszeműen teljesíti az általa részes félként aláírt szerződésekből reá háruló kötelezettségeket.

(2) A Parlament által a törvénynek megfelelően ratifikált szerződések a hazai jog részét képezik.

(3) Abban az esetben, ha valamely szerződés, amelyben Románia részes féllé válik, az Alkotmánnyal ellentétes rendelkezéseket tartalmaz, a ratifikálására csak az Alkotmány módosítása után kerülhet sor.

12. SZAKASZ

Nemzeti jelképek

(1) Románia zászlaja háromszínű; a színek elhelyezése függőleges, a zászlórúdtól kiindulva a következő sorrendben: kék, sárga, piros.

(2) Románia nemzeti ünnepe December 1-je.

(3) Románia nemzeti himnusza a „Deșteaptă-te române”.

(4) Az ország címerét és az állam pecsétjét alaptörvényekkel állapítják meg.

13. SZAKASZ

A hivatalos nyelv

Romániában a román nyelv a hivatalos nyelv.

14. SZAKASZ

A főváros

Románia fővárosa Bukarest municípium.

II. CÍM

Az alapvető jogok, szabadságok és kötelezettségek

I. FEJEZET

Közös rendelkezések

15. SZAKASZ

A jogok egyetemessége

(1) Az állampolgárok az Alkotmányban és más törvényekben szentesített jogokat és szabadságokat élvezik és az említettekben előírt kötelezettségek hárulnak rájuk.

(2) A törvény csakis a jövő tekintetében rendelkezik, kivéve a kedvezőbb büntető- és kihágási törvényt.

16. SZAKASZ

A jogegyenlőség

(1) Az állampolgárok kiváltságok és megkülönböztetések nélkül egyenlők a

törvény és a közhatóságok előtt.

(2) Senki sem állhat a törvény fölött.

(3) A polgári vagy katonai köztisztségeket vagy méltóságokat a törvény feltételei között csakis román állampolgársággal és az országban lakhellyel rendelkező személyek tölthetik be. A román állam garantálja a nők és férfiak esélyegyenlőségét e tisztségek és méltóságok betöltésében.

(4) Románia európai uniós csatlakozásának feltételei között azon uniós állampolgároknak, akik teljesítik az alaptörvény követelményeit, joguk van választani és ahhoz, hogy megválasszák őket a helyi közigazgatási hatóságokba.

17. SZAKASZ

A román állampolgárok külföldön

A román állampolgárok külföldön a román állam oltalmát élvezik és teljesíteniük kell kötelezettségeiket, az országból való távollétükkel összeegyeztethetetlenek kivételével.

18. SZAKASZ

Az idegen állampolgárok és a hontalanok

(1) A Romániában lakó idegen állampolgárok és hontalanok az Alkotmány és más törvények által a személyek és a vagyonok tekintetében garantált általános oltalmat élvezik.

(2) A menedékjogot a törvény feltételei között adják meg és vonják vissza, betartva a Románia által részes félként aláírt nemzetközi szerződéseket és megállapodásokat.

19. SZAKASZ

A kiadatás és a kiutasítás

(1) A román állampolgár nem adható ki vagy nem utasítható ki Romániából.

(2) Az (1) bekezdés előírásai alóli kivételezéssel a román állampolgárok kiadathatók a Románia által részes félként aláírt nemzetközi megállapodások alapján, a törvény feltételei között és kölcsönösségi alapon.

(3) Az idegen állampolgárok és a hontalanok csakis valamely nemzetközi megállapodás alapján vagy a kölcsönösség feltételei között adhatók ki.

(4) A kiutasítást vagy a kiadatást az igazságszolgáltatás határozza el.

20. SZAKASZ

Az emberi jogokra vonatkozó nemzetközi szerződések

(1) Az állampolgárok jogaira és szabadságaira vonatkozó alkotmányos rendelkezések az Emberi Jogok Egyetemes Nyilatkozatával és a Románia által részes félként aláírt paktumokkal és más szerződésekkel összefüggésben értelmezendők és alkalmazandók.

(2) A Románia által az alapvető emberi jogokra vonatkozóan részes félként aláírt paktumok és szerződések és a belföldi törvények közötti eltérések fennállása esetén a nemzetközi szabályozásokat kell elsőbbségben részesíteni, kivéve azt az esetet, amelyben az Alkotmány vagy a belső törvények kedvezőbb rendelkezéseket tartalmaznak.

21. SZAKASZ

Az igazságszolgáltatáshoz való szabad hozzáférés

- (1) Bármely személy az igazságszolgáltatáshoz fordulhat jogainak, szabadságainak és törvényes érdekeinek a megvédéséért.
- (2) E jog gyakorlását egyetlen törvény sem korlátozhatja.
- (3) A feleknek joguk van méltányos perre és az ügyek méltányos időben való megoldásához.
- (4) A speciális közigazgatási jogszolgáltatás fakultatív és ingyenes.

II. FEJEZET

Az alapvető jogok és szabadságok

22. SZAKASZ

A jog az élethez és a fizikai és pszichikai integritáshoz

- (1) A jog az élethez, valamint a jog a személy fizikai és pszichikai integritásához garantálva van.
- (2) Senkit sem lehet kínzásnak vagy bármiféle embertelen vagy lealacsonyító büntetésnek vagy kezelésnek alávetni.
- (3) Tilos a halálbüntetés.

23. SZAKASZ

Az egyéni szabadság

- (1) Az egyéni szabadság és a személy biztonsága sérthetetlen.
- (2) Valamely személy megmotozása, fogva tartása vagy letartóztatása csakis a törvény által előírt esetekben és eljárással megengedett.
- (3) A fogva tartás nem lehet 24 órát meghaladó.
- (4) Az előzetes letartóztatást a bíró rendeli el és csakis a büntetőper folyamán.
- (5) A bűnüldözés folyamán a megelőző letartóztatás legfeljebb 30 napra rendelhető el, amely 30 napos időszakokkal meghosszabbítható anélkül, hogy a teljes időszak meghaladna egy méltányos, 180 napnál nem hosszabb időtartamot.
- (6) A tárgyalási fázisban a bírói hatóság a törvény feltételei között köteles időszakosan, de 60 napnál nem később, ellenőrizni az előzetes letartóztatás törvényességét és alapozottságát, és azonnal elrendelni a vádlott szabadlábra helyezését, ha az előzetes letartóztatást kiváltó okok megszűntek, vagy ha a bírói hatóság megállapítja, hogy nincsenek újabb okok, amelyek igazolnák a szabadságvesztés fenntartását.
- (7) Az előzetes letartóztatásra vonatkozó bírói végzés a törvényben előírt jogorvoslatnak van alávetve.
- (8) A fogva tartottnak vagy a letartóztatottnak az általa ismert nyelven azonnal a tudomására kell hozni a fogva tartás vagy a letartóztatás okait, a vádat pedig a legrövidebb határidőn belül; a vád csakis a választott vagy a hivatalból kinevezett ügyvéd jelenlétében hozandó tudomásra.
- (9) A fogva tartott vagy a letartóztatott szabadlábra helyezése kötelező, ha az említett intézkedések okai megszűntek, valamint a törvényben előírt más esetekben.
- (10) Az előzetes letartóztatásban levő személynek jogában áll kérni ideiglenes szabadlábra helyezését, bírósági ellenőrzés alatt vagy kaucióra.
- (11) Az elítélő bírói határozat véglegessé válásáig a személy ártatlannak tekintendő.

(12) Bármely büntetés csakis a törvény feltételei között és alapján róható ki és alkalmazható.

(13) A szabadságvesztéses büntetés csakis büntető jellegű lehet.

24. SZAKASZ

A jog a védelemhez

(1) A jog a védelemhez garantált.

(2) A per egész folyamán a felek választott vagy hivatalból kinevezett ügyvéd segédletére jogosultak.

25. SZAKASZ

A mozgásszabadság

(1) A belföldi és a külföldi mozgásszabadság garantált. E jog gyakorlásának a feltételeit a törvény állapítja meg.

(2) Minden állampolgárnak biztosított joga, hogy lakhelyét vagy székhelyét az ország bármely helységében szabadon válassza meg, kivándoroljon, valamint visszatérjen az országba.

26. SZAKASZ

Az intim, a családi és a magánélet

(1) A közhatalóságok tiszteletben tartják és oltalmazzák az intim, a családi és a magánéletet.

(2) A természetes személy jogosult önmagával rendelkezni, ha nem sérti meg mások jogait és szabadságait, a közrendet vagy az erkölcsöt.

27. SZAKASZ

A lakás sérthetlensége

(1) A lakás és a székhely sérthetetlen. Senki sem hatolhat be valamely személy lakására vagy székhelyére, és nem tartózkodhat ott ennek engedélye nélkül.

(2) Az (1) bekezdés előírásaitól törvénnyel el lehet térni a következő helyzetekben:

a) valamely letartóztatási parancs vagy bírósági határozat végrehajtásáért;

b) valamely személy életét, testi épségét vagy javait fenyegető veszély elhárításáért;

c) a nemzetbiztonság vagy a közrend megvédéséért;

d) valamely járvány elterjedésének megelőzéséért.

(3) A házkutatásokat a bíró rendeli el, s azokat csakis a törvény által előírt feltételek között és formákban lehet végrehajtani.

(4) Tilos házkutatást tartani éjszaka idején, a tettenéréses bűncselekmények kivételével.

28. SZAKASZ

A közlések titkossága

A levelek, a táviratok, más postai küldemények, a telefonbeszélgetések és a többi törvényes közlési eszköz titkossága sérthetetlen.

29. SZAKASZ

A lelkiismereti szabadság

(1) A gondolatok, a vélemények, akár csak a vallásos hitek szabadsága semmilyen formában sem korlátozható. Senki sem kényszeríthető valamely vélemény elfogadására vagy a meggyőződésével ellenkező vallásos hithez való

csatlakozásra.

(2) A lelkiismereti szabadság garantált; ezt a tolerancia és a kölcsönös tisztelet szellemében kell kinyilvánítani.

(3) A vallásfelekezetek szabadok és a saját alapszabályaik szerint szervezendők meg, a törvény feltételei között.

(4) A vallásfelekezetek közötti kapcsolatokban tilos a vallási gyűlöletkeltés bármely formája, eszköze, aktusa vagy cselekménye.

(5) A vallásfelekezetek önállóak az állammal szemben és ennek a támogatását élvezik, ideértve a vallásos lelkigondozás megkönnyítését a hadseregben, a kórházakban, a börtönökben, a menhelyeken és az árvaházakban.

(6) A szülőknek vagy a gyámoknak jogukban áll a saját meggyőződésük szerint biztosítani a felelősségükben levő fiatalok gyermekek nevelését.

30. SZAKASZ

A kifejezés szabadsága

(1) A gondolatok, a vélemények vagy a hitvallás kifejezési szabadsága, és bármely alkotás élő szóval, írással, képekkel, hangokkal vagy más tömegkommunikációs eszközökkel való kifejezésének szabadsága sérthetetlen.

(2) Tilos bármilyen cenzúra alkalmazása.

(3) A sajtószabadsághoz hozzátartozik a sajtókiadványok szabad alapítása.

(4) Egyetlen kiadványt sem lehet betiltani.

(5) A törvény a tömegkommunikációs eszközöket finanszírozási forrásuk feltárására kötelezheti.

(6) A kifejezés szabadsága nem sértheti meg a személy méltóságát, becsületét, magánéletét és saját imázsához való jogát.

(7) A törvény tiltja az ország és a nemzet gyalázását, a buzdítást az agressziós háborúra, a nemzeti, a faji, az osztály- vagy a vallási gyűlöletre, az uszítást a megkülönböztetésre, a területi szeparatizmusra vagy a nyilvános erőszakra, valamint az erkölccsel ellenkező obszcén megnyilvánulásokra.

(8) A köztudomásra hozott tájékoztatásért vagy alkotásért a polgárjogi felelősség a kiadót vagy az alkotót, a szerzőt, a művészi rendezvény szervezőjét, a sokszorosítási eszköz, a rádió- vagy a televízió-állomás tulajdonosát terheli, a törvény feltételei között. A sajtóvétket törvény útján kell megállapítani.

31. SZAKASZ

A jog a tájékoztatáshoz

(1) A személy jogát bármely közérdekű tájékoztatáshoz való hozzáféréshez korlátozni nem lehet.

(2) A közhatóságok, a rájuk háruló illetékességek szerint, kötelesek biztosítani az állampolgárok korrekt tájékoztatását a közügyekről és a magánérdekű kérdésekről.

(3) A tájékoztatáshoz való jog nem sértheti a fiatalok védelmét célzó intézkedéseket vagy a nemzetbiztonságot.

(4) A közületi és a privát tömegtájékoztatási eszközök kötelesek biztosítani a közvélemény korrekt tájékoztatását.

(5) A közszolgálati rádió és televízió önálló. Ezeknek a jelentős társadalmi és politikai csoportok számára garantálniuk kell az antennához való hozzáférés jogát. E szolgálatok szervezése és a tevékenységük feletti parlamenti ellenőrzés alaptörvénnyel szabályozandó.

32. SZAKASZ

A jog a tanuláshoz

(1) A tanuláshoz való jogot a kötelező általános iskolai oktatás, a líceumi és a szakmai oktatás, a felsőoktatás útján, valamint más oktatási és továbbképzési formákban biztosítják.

(2) Az oktatás minden fokon román nyelven folyik. A törvény feltételei között az oktatás valamely világnyelven is lebonyolítható.

(3) Garantált a nemzeti kisebbségekhez tartozó személyek joga anyanyelvük tanuláshoz és a jog ahhoz, hogy ezen a nyelven oktathassák őket; e jogok gyakorlásának a módzatait törvénnyel állapítják meg.

(4) Az állami oktatás ingyenes, a törvénynek megfelelően. Az állam szociális tanulmányi ösztöndíjban részesíti a hátrányos helyzetű családokból származó és az intézményesített gyermekeket és fiatalokat, a törvény feltételei között.

(5) A oktatás minden fokon állami, magán és konfesszionális egységekben bonyolódik le, a törvény feltételei között.”

(6) Az egyetemi autonómia garantált.

(7) Az állam biztosítja a vallásos oktatás szabadságát, minden egyes vallásfelekezeti sajátos követelményei szerint. Az állami iskolákban a vallásos oktatást a törvény útján szervezik meg és garantálják.

33. SZAKASZ

A kultúrához való hozzáférés

(1) A kultúrához való hozzáférés garantált, a törvény feltételei között.

(2) A személy szabadsága szellemiségének fejlesztéséhez és hozzáférése a nemzeti és egyetemes kultúra értékeihez nem gátolható meg.

(3) Az államnak biztosítania kell a szellemi identitás megőrzését, a nemzeti kultúra támogatását, a művészetek ösztönzését, a kulturális örökség oltalmazását és konzerválását, napjaink kreativitásának fejlesztését, Románia kulturális és művészi értékeinek előmozdítását a világban.

34. SZAKASZ

Jog az egészség oltalmazásához

(1) A jog az egészség oltalmazásához garantált.

(2) Az állam köteles intézkedéseket foganatosítani a közhigiénia és -egészség biztosítására.

(3) Az orvosi ellátás és a megbetegedésekkel, a balesetekkel, a szüléssel és az egészség helyreállításával kapcsolatos társadalombiztosítási rendszer szervezését, az orvosi szakmáknak és a paramedikális tevékenységeknek az ellenőrzését, valamint a személy testi és szellemi épségének megvédését célzó más intézkedéseket a törvény szerint kell megállapítani.

35. SZAKASZ

Az egészséges környezethez való jog

(1) Az állam elismeri bármely személy jogát az egészséges és ökológiai szempontból egyensúlyozott környezethez.

(2) Az állam biztosítja a törvényalkotási keretet e jog gyakorlásához.

(3) A természetes és jogi személyek kötelessége a környezetet védeni és javítani.

36. SZAKASZ

A szavazati jog

(1) A választások napjával bezárólag 18. életévüket betöltött állampolgárok szavazati joggal rendelkeznek.

(2) Nem rendelkeznek szavazati joggal a szellemi fogyatékosok vagy a tilalom alatt álló elmebetegek, valamint a végleges bírósági határozattal a választási jogaik elvesztésére ítélt személyek.

37. SZAKASZ

A jog a megválasztáshoz

(1) Joguk van a megválasztásra azoknak a szavazatjogosult állampolgároknak, akik eleget tesznek a 16. szakasz (3) bekezdésében foglalt feltételeknek, ha nem tiltották el őket a politikai pártokba való egyesüléstől, a 40. szakasz (3) bekezdése szerint.

(2) A jelölteknek, ahhoz, hogy a Képviselőházba vagy a helyi közigazgatási szervekbe megválasszák őket, a választások napjáig, ezt is beleértve, be kell tölteniük legalább a 23 éves életkort, illetve a legalább 33 éves életkort ahhoz, hogy megválasszák őket a Szenátusba, és a 35 éves életkort, hogy megválasszák őket Románia Elnöke tisztségbe.

38. SZAKASZ

Az Európai Parlamentbe való megválasztás joga

Romániának az Európai Unióhoz való csatlakozása feltételei között a román állampolgároknak joguk van választani és jelöltként indulni az európai parlamenti választásokon.

39. SZAKASZ

A gyülekezési szabadság

A nagygyűlések, a tüntetések, a felvonulások vagy bármely más gyülekezések szabadok és csakis békésen, bármilyen fegyver nélkül szervezhetők meg és bonyolíthatók le.

40. SZAKASZ

Az egyesülési jog

(1) Az állampolgárok szabadon egyesülhetnek politikai pártokba, szakszervezetekbe, munkaadói szervezetekbe és más egyesülési formákba.

(2) Nem alkotmányosak azok a pártok vagy szervezetek, amelyek a céljaiknál vagy a tevékenységükénél fogva síkra szállnak a politikai pluralizmus, a jogállam elvei vagy Románia szuverenitása, integritása vagy függetlensége ellen.

(3) Nem lehetnek a politikai pártok tagjai az Alkotmánybíróság tagjai, a nép ügyvédjei, a magisztrátusok, a hadsereg aktív tagjai, a rendőrök s a közhivatalnokoknak az alaptörvénnyel megállapított más kategóriái.

(4) Tiltottak a titkos jellegű egyesületek.

41. SZAKASZ

A munka és a munka szociális oltalmazása

(1) A munkához való jog nem korlátozható. A szakma, a mesterség vagy a foglalkozás, valamint a munkahely szabadon választható meg.

(2) Az alkalmazottaknak joguk van szociális védőintézkedésekhez. A

védőintézkedések az alkalmazottak biztonságára és egészségére, a nők és az ifjak munkarendszerére, az összgazdasági viszonylatban bevezetett minimális bruttó bérre, a heti pihenésre, a fizetett pihenőszabadságra, a nehéz vagy speciális körülmények között végzett munkára, szakképzésre, valamint a törvénnyel megállapított más sajátos helyzetekre vonatkoznak.

(3) A munkanap normális időtartama átlagosan legfeljebb 8 óra.

(4) Az egyenlő munkáért a nők a férfiakéval egyenlő bérben részesítendőek.

(5) Garantált a jog a kollektív munkaügyi egyezkedésekhez és garantált a kollektív megállapodások kötelező jellege.

42. SZAKASZ

A kényszermunka tilalma

(1) Tilos kényszermunkát alkalmazni.

(2) Nem képez kényszermunkát:

a) a katonai kötelezettségek teljesítésére kifejtett tevékenység, valamint a kötelező katonai szolgálatot a törvény szerint vallási okokból nem teljesítők által e szolgálat helyett kifejtett tevékenység;

b) valamely elítélt személy által a fogva tartás vagy a feltételes szabadlábra helyezés idején normális körülmények között kifejtett munka;

c) a természeti csapások vagy más veszélyes helyzetek által megkövetelt, valamint a törvény által megállapított szokványos polgári kötelezettségekhez tartozó szolgáltatások.

43. SZAKASZ

A sztrájkjog

(1) Az alkalmazottaknak a szakmai, gazdasági és szociális érdekeik megvédéséért joguk van sztrájkhoz folyamodni.

(2) E jog gyakorlásának feltételeit és korlátait, valamint a társadalom számára lényeges szolgáltatások biztosításához szükséges garanciákat a törvény állapítja meg.

44. SZAKASZ

A magántulajdonjog

(1) A tulajdonhoz való jog, valamint az állammal szembeni követelések kielégítése garantált. E jogok tartalmát és korlátait a törvény állapítja meg.

(2) A magántulajdont a tulajdonostól függetlenül a törvény egyenlően garantálja és oltalmazza. Az idegen állampolgárok és a hontalanok csak a Románia európai uniós csatlakozásából és a Románia által részes félként aláírt más nemzetközi szerződésekből eredő feltételek között szerezhetnek magántulajdonjogot földterületek felett, kölcsönösségi alapon, alapszabályban előírt feltételek között, valamint törvényes öröklés útján.

(3) Senki tulajdona sem sajátítható ki, hacsak nem a törvény szerint megállapított valamely közhasznú ügy esetében, igazságos és előzetes kártérítéssel.

(4) Tilos a javak államosítása vagy azok köztulajdonba helyezése bármilyen kényszerintézkedéssel a tulajdonosok társadalmi, etnikai, vallási, politikai hovatartozása vagy más természetű megkülönböztetése alapján.

(5) A közhatóság bármely ingatlantulajdon altalaját felhasználhatja közérdekű munkálatokra, azzal a kötelezettséggel, hogy a tulajdonosnak megtérítse a talajban, az ültetvényekben vagy az építményekben okozott, valamint a hatóságnak

felróható egyéb károkat.

(6) A (3) és a (5) bekezdésben említett kártérítéseket a tulajdonossal közös megegyezéssel vagy, véleménykülönbség esetén, az igazságszolgáltatás útján kell megállapítani.

(7) A tulajdonjog kötelez a környezetvédelemmel és a jószomszédság biztosításával kapcsolatos, valamint mindazon más feladatok teljesítésére, amelyek a törvény vagy a szokás szerint a tulajdonosra hárulnak.

(8) A törvényes úton szerzett vagyont nem lehet elkobozni. A megszerzés törvényes jellege feltételezett.

(9) A valamely bűncselekmény vagy kihágás elkövetésére szánt vagy használt, akár csak az ezek elkövetéséből eredő javak a törvény feltételei között kobozhatók el.

45. SZAKASZ

A gazdasági szabadság Valamely személy gazdasági tevékenységekhez való szabad hozzáférése, az azokkal kapcsolatos kezdeményezési szabadsága és azok törvényi feltételei közötti gyakorlása garantált.

46. SZAKASZ

Az örökösödési jog Az örökösödési jog garantált.

47. SZAKASZ

Az életszínvonal (1) Az állam köteles az állampolgárok számára természetüknél fogva méltányos életszínvonalat biztosító gazdasági fejlesztési és szociális oltalmazási intézkedéseket hozni.

(2) Az állampolgárok nyugdíjra, fizetett szülési szabadságra, az állami egészségügyi egységek által nyújtott orvosi ellátásra, munkanélküli segélyre és a törvény által előírt más formájú közületi vagy magán társadalombiztosításra jogosultak. Az állampolgároknak a törvény szerint joguk van szociális gondozási intézkedésekre.

48. SZAKASZ

A család (1) A család a házastársak szabad akaratnyilvánításával létrejött házasságon, a házastársak egyenlőségén és a szülők azon jogán és kötelezettségén alapul, hogy biztosítsák a gyermekek eltartását, nevelését és oktatását.

(2) A házasság megkötésének, felbontásának és érvénytelenítésének feltételeit a törvény útján kell megállapítani. Az egyházi házasságkötés csakis a polgári házasságkötés után celebrálható.

(3) A házasságon kívül született gyermekek a házasságból eredőkkel egyenlők a törvény előtt.

49. SZAKASZ

A gyermekek és az ifjak oltalmazása (1) A gyermekek és az ifjak jogaik érvényesítésében különleges oltalmazási és segédleti rendszernek örvendenek.

(2) Az állam a gyermekek számára családi pótlékot nyújt és segélyeket a beteg vagy a fogyatékkal élő gyermek gondozására. A gyermekek és az ifjak szociális oltalmazásának egyéb formáit törvénnyel állapítják meg.

(3) Tilos a fiatalok kizsákmányolása, olyan tevékenységekben való foglalkoztatása, amelyek rájuk egészségi, erkölcsi szempontból károsak lehetnének vagy veszélyeztethetnék az életüket illetve a normális fejlődésüket.

(4) A 15 éves életkoron aluli fiatalok alkalmazottként nem foglalkoztathatók.

(5) A közhatóságok kötelesek hozzájárulni az ifjaknak az ország politikai, társadalmi, gazdasági, kulturális és sportéletében való szabad részvételéhez szükséges feltételek megteremtéséhez.

50. SZAKASZ

A fogyatékkal élő személyek oltalmazása

A fogyatékkal élő személyek különleges oltalmazást élveznek. Az állam biztosítja az esélyegyenlőség-biztosítási, fogyatékoság-megelőzési és kezelési országos politika alkalmazását a fogyatékkal élő személyeknek a közösség életében való tényleges részvétele érdekében, tiszteletben tartva a szülőkre és a gyámokra háruló jogokat és köteleességeket.

51. SZAKASZ

A folyamodási jog

(1) Az állampolgároknak jogukban áll, hogy csakis az aláírók nevében megfogalmazott beadványokkal a közhatóságokhoz folyamodjanak.

(2) A törvényesen megalakított szervezetek jogosultak arra, hogy folyamodványokat nyújtsanak be, kizárólag az általuk képviselt közösségek nevében.

(3) A folyamodási jog gyakorlása illetékmentes.

(4) A közhatóságok a folyamodványokra a törvény szerint megállapított határidőkben és feltételek között válaszolni kötelesek.

52. SZAKASZ

A valamely közhatóság által sértett személy joga

(1) A valamely jogában vagy törvényes érdekében a közhatóság által adminisztratív irattal vagy a kérelme törvényes határidőre való megoldásának elmulasztásával sértett személy jogosult az igényelt jog vagy törvényes érdek elismerésének, az aktus semmissé nyilvánításának elnyerésére és a neki okozott kár megtérítésére.

(2) E jog gyakorlásának feltételeit és korlátait alaptörvénnyel kell megállapítani.

(3) Az állam vagyoni jogilag felel az igazságszolgáltatási tévedésekkel okozott károkért. Az állam felelőssége a törvény feltételei között állapítandó meg és nem hárítja el azon magisztrátusok felelősségét, akik tisztségüket rosszhiszeműen vagy súlyos gondatlansággal teljesítették.

53. SZAKASZ

Egyes jogok vagy szabadságok gyakorlásának korlátozása

(1) Egyes jogok vagy szabadságok gyakorlása csakis a törvénnyel korlátozható és csakis ha ezt, az esetnek megfelelően, megköveteli a nemzetbiztonság, a közrend, közegészség vagy közérkölc, az állampolgárok jogai és szabadságai megvédése; a bünygyi vizsgálat lebonyolítása; valamely természeti

csapás, katasztrófa vagy rendkívül súlyos szerencsétlenség következményeinek megelőzése.

(2) A korlátozást csak akkor lehet elrendelni, ha az egy demokratikus társadalomban szükséges. Az intézkedésnek arányosnak kell lennie az azt kiváltó helyzettel, megkülönböztetés nélkül kell alkalmazni és nem érintheti a jog vagy a szabadság fennállását.

III. FEJEZET

Alapvető kötelezettségek

54. SZAKASZ

Az ország iránti hűség

(1) Az ország iránti hűség szent.

(2) A köztisztviselőkkel megbízott állampolgárok, akárcsak a katonák felelősséggel tartoznak a rájuk háruló kötelezettségek hűséges teljesítéséért és ebből a célból le kell tenniük a törvény által megkövetelt esküt.

55. SZAKASZ

A honvédelem

(1) Románia megvédése az állampolgárok joga és kötelessége.

(2) A katonai szolgálat teljesítési feltételei alaptörvénnyel állapítandók meg.

(3) Az állampolgárok 20. életévüktől 35. életévükig sorolhatók be, az önkéntesek kivételével, az alaptörvény feltételei között.

56. SZAKASZ

Pénzügyi hozzájárulások

(1) Az állampolgárok kötelesek adókkal és illetékekkel hozzájárulni a közköltségek fedezéséhez.

(2) A törvényes adóztatási rendszernek biztosítania kell a pénzügyi terhek igazságos elosztását.

(3) Tilos bármely más szolgáltatás igénylése, kivéve a törvény által rendkívüli helyzetekben megállapítottakat.

57. SZAKASZ

A jogok és a szabadságok gyakorlása

A román állampolgároknak, az idegen állampolgároknak és a hontalanoknak alkotmányos jogaikat és szabadságait jóhiszeműen, mások jogainak és szabadságainak megsértése nélkül kell gyakorolniuk.

IV. FEJEZET

A Nép Ügyvédje

58. SZAKASZ

Kinevezés és szerep

(1) A Nép Ügyvédjét a természetes személyek jogai és szabadságai megvédése céljából nevezik ki 5 éves időtartamra. A Nép Ügyvédje adjunktusai tevékenységi területenként szakosítottak.

(2) A Nép Ügyvédje és adjunktusai nem tölthetnek be semmilyen más köz- vagy magántisztviséget, a felsőoktatási didaktikai tisztségek kivételével.

(3) A Nép Ügyvédje intézmény szervezése és működése alaptörvénnyel állapítandó meg.

59. SZAKASZ

A feladatkör gyakorlása

(1) A Nép Ügyvédje hivatalból vagy a jogaikban és a szabadságaikban sértett személyek kérésére gyakorolja feladatkörét, a törvény által megállapított keretek között.

(2) A közhatóságok kötelesek a Nép Ügyvédje számára biztosítani a feladatköre gyakorlásához szükséges támogatást.

60. SZAKASZ

Jelentéstétel a Parlament előtt

A Nép Ügyvédje jelentéseket terjeszt a Parlament két Háza elé, évente vagy ezek kérésére. A jelentések a törvényhozásra vagy más természetű intézkedésekre vonatkozó ajánlásokat tartalmazhatnak az állampolgári jogok és szabadságok megvédése céljából.

III. CÍM**A közhatóságok****I. FEJEZET****A Parlament***1. CIKKELY**Szervezés és működés*

61. SZAKASZ

A szerep és az összetétel

(1) A Parlament a román nép legfelsőbb képviseleti szerve és az ország egyetlen törvényhozási hatósága.

(2) A Parlament a Képviselőházból és a Szenátusból áll.

62. SZAKASZ

A Házak megválasztása

(1) A Képviselőházat és a Szenátust általános, egyenlő, közvetlen, titkos és szabadon kifejezett szavazattal választják meg, a választási törvény szerint.

(2) A nemzeti kisebbségekhez tartozó állampolgárok azon szervezetei, amelyek a választásokon nem kapják meg a parlamenti képviselőkhez szükséges szavazatszámot, egy-egy képviselői helyre jogosultak, a választási törvény feltételei között. A valamely nemzeti kisebbséghez tartozó állampolgárokat csak egyetlen szervezet képviselheti.

(3) A képviselők és a szenátorok számát a választási törvény az ország lakosságához viszonyítva állapítja meg.

63. SZAKASZ

A mandátum időtartama

(1) A Képviselőházat és a Szenátust 4 éves mandátumra választják meg, amely jog szerint meghosszabbodik mozgósítási állapot, háború, ostromállapot vagy sürgősségi helyzet esetén, e helyzetek megszűnéséig.

(2) A képviselőházi és a szenátusi választásokat a mandátum lejártától vagy a Parlament feloszlásától számított legfeljebb 3 hónapon belül le kell bonyolítani.

(3) Az újonnan megválasztott Parlamentnek, Románia Elnöke összehívására, a választásoktól számított legfeljebb 20 napon belül össze kell ülnie.

(4) A Házak mandátumát az új Parlament törvényes összeüléseiig meghosszabbíthatják. Ebben az időszakban nem lehet módosítani az Alkotmányt és nem lehet elfogadni, módosítani vagy hatályon kívül helyezni alaptörvényeket.

(5) Az előző Parlament napirendjén szereplő törvénytervezetek és törvényhozási javaslatok az új Parlamentben követik az eljárást.

64. SZAKASZ

A belső szervezés

(1) Minden egyes Ház szervezését és működését saját szabállyal kell megállapítani. A Házak pénzügyi forrásait az általuk jóváhagyott költségvetésekben kell előirányozni.

(2) Mindegyik Ház állandó bürot választ magának. A Képviselőház elnökét és a Szenátus elnökét a Házak mandátumának időtartamára választják meg. Az állandó büro többi tagját az egyes ülészekok elején választják meg. Az állandó bürok tagjai visszahívhatók a mandátum lejárta előtt.

(3) A képviselők és a szenátorok, az egyes Házak szabályzatai szerint, parlamenti csoportokba szerveződhetnek.

(4) Mindegyik Ház állandó bizottságokat hoz létre és vizsgálóbizottságokat vagy más különleges bizottságokat alakíthat. A Házak közös bizottságokat hozhatnak létre.

(5) Az állandó bürok és a parlamenti bizottságok az egyes Házak politikai összetétele szerint hozandók létre.

65. SZAKASZ

A Házak ülései

(1) A Képviselőház és a Szenátus külön üléseken fejti ki munkálatait.

(2) A Házak a képviselők és szenátorok többségi szavazatával elfogadott szabályzat alapján együttes üléseken is kifejtik munkálataikat, a következő esetekben:

- a) Románia Elnöke üzenetének meghallgatása;
- b) az állami költségvetésnek és az állami társadalombiztosítási költségvetésnek a jóváhagyása;
- c) az általános vagy részleges mozgósítás kihirdetése;
- d) a hadiállapot kihirdetése;
- e) a katonai ellenségeskedések felfüggesztése vagy beszüntetése;
- f) az ország nemzetvédelmi stratégiájának a jóváhagyása;
- g) a Legfelsőbb Honvédelmi Tanács jelentésének megvizsgálása;
- h) a hírszerző szolgálatok igazgatóinak kinevezése, Románia Elnökének javaslatára, és e szolgálatok tevékenysége feletti ellenőrzés gyakorlása;
- i) a Nép Ügyvédje kinevezése;
- j) a képviselők és szenátorok alapszabályának megállapítása, azok juttatásainak és egyéb járandóságainak megállapítása;
- k) más olyan feladatok ellátása, amelyeknek az Alkotmány vagy a szabályzat szerint együttes ülésen kell eleget tenni.

66. SZAKASZ

Ülésszakok

(1) A Képviselőház és a Szenátus évente két rendes ülészakra ül össze. Az első ülészak februárban kezdődik és nem tarthat tovább június végénél. A második ülészak szeptemberben kezdődik és nem tarthat tovább december végénél.

(2) A Képviselőház és a Szenátus Románia Elnökének, az egyes Házak állandó büroójának vagy a képviselők illetve a szenátorok legalább egyharmadának a kérésére rendkívüli ülészakra is összeül.

(3) A Házakat a házelnökök hívják össze.

67. SZAKASZ

A jogi aktusok és a törvényes kvórum

A Képviselőház és a Szenátus tagjai többségének a jelenlétében törvényeket, határozatokat és indítványokat fogad el.

68. SZAKASZ

Az ülések nyilvános jellege

(1) A két Ház ülései nyilvánosak.

(2) A Házak elhatározhatják, hogy egyes ülések titkosak legyenek.

2. CIKKELY

A képviselők és a szenátorok státusa

69. SZAKASZ

A képviseleti mandátum

(1) Mandátumuk gyakorlása során a képviselők és a szenátorok a nép szolgálatában állnak.

(2) Bármely imperatív jellegű mandátum semmis.

70. SZAKASZ

A képviselők és a szenátorok mandátuma

(1) A képviselők és a szenátorok az illető Ház törvényes összeülésének időpontjától gyakorolják mandátumukat, megválasztásuk igazolása és eskütételük feltételével. Az esküt alaptörvénnyel állapítják meg.

(2) A képviselői vagy szenátori minőség megszűnik az újonnan megválasztott házak összeülésének törvényes időpontjában vagy lemondás, a választási jogok elvesztése, összeférhetetlenség vagy elhalálozás esetén.

71. SZAKASZ

Összeférhetetlenségek

(1) Senki sem lehet egyidejűleg képviselő és szenátor.

(2) A képviselői vagy a szenátori minőség összeegyeztethetetlen bármely közhatalosi tisztség gyakorlásával, a kormánytagi tisztség kivételével.

(3) Más összeférhetetlenségek alaptörvénnyel állapítandók meg.

72. SZAKASZ

A parlamenti mentelmi jog

(1) A képviselők vagy szenátorok jogilag nem vonhatók felelősségre a mandátumuk gyakorlása alatt kifejezett szavazataikért vagy politikai véleményükért.

(2) A képviselők vagy a szenátorok a mandátumuk gyakorlása alatt kifejezett szavazataikkal vagy politikai véleményükkel össze nem függő tettekért bűnüldözés alá helyezhetők vagy bíróság elé állíthatók, de a hovatartozásuk szerinti Háznak az érintett meghallgatása után adott jóváhagyása nélkül nem vethetők alá motozásnak, nem tarthatók fogva vagy nem tartóztathatók le. A bűnüldözés alá helyezést vagy bíróság elé állítást csak a Legfelsőbb Semmítőszék melletti ügyészség gyakorolhatja. Az ítékezés a Legfelsőbb Semmítőszék illetékességébe tartozik.

(3) A képviselők vagy a szenátorok tettenéréses bűncselekmény esetén lefoghathatók és motozásnak alávethek. Az igazságügyi miniszternek a lefogásról és a motozásról késedelem nélkül értesítenie kell az illető Ház elnökét. Ha a megkeresett Ház megállapítja, hogy nincs ok a fogva tartásra, azonnal el kell rendelnie az említett intézkedés visszavonását.

3. CIKKELY A törvénybe foglalás

73. SZAKASZ

Törvénykategóriák

(1) A Parlament alkotmányos törvényeket, alaptörvényeket és köztörvényeket fogad el.

(2) Az alkotmányos törvények tárgya az Alkotmány felülvizsgálása.

(3) Alaptörvénnyel szabályozandó:

a) a választási rendszer; az Állandó Választási Hatóság szervezése és működése;

b) a politikai pártok szervezése, működése és finanszírozása;

c) a képviselők és szenátorok státusa, azok juttatásainak és egyéb járandóságainak megállapítása;

d) a népszavazás szervezése és lebonyolítása;

e) a Kormánynak és a Legfelsőbb Honvédelmi Tanácsnak a szervezése;

f) a katonai erők részleges vagy teljes mozgósítási állapota és a háborús állapot rendszere;

g) az ostromállapot és a sürgősségi állapot rendszere;

h) a bűncselekmények, a büntetések és végrehajtásuk rendszere;

i) az amnesztia vagy a közkegyelem gyakorlása;

j) a köztisztviselők státusa;

k) a közigazgatási bíráskodás;

l) a Magisztrátúra Legfelsőbb Tanácsa, a bírósági hatóságok, a Közügyek Minisztériuma és a Számvevőszék szervezése és működése;

m) a tulajdon és az öröklés általános jogrendszere;

n) az oktatás általános szervezése;

o) a helyi közigazgatás szervezése, a területszervezés, valamint a helyi autonómia általános rendszere;

p) a munkaviszonyok, a szakszervezetek, a munkaadói szervezetek és a szociális oltalmazás általános rendszere;

r) a romániai nemzeti kisebbségek státusa;

s) a vallásfelekezetek általános rendszere;

t) a többi olyan terület, amelynek tekintetében az Alkotmány alaptörvények elfogadását írja elő.

74. SZAKASZ

A törvényhozási kezdeményezés

(1) A törvényhozási kezdeményezés az esetnek megfelelően a Kormányt, a képviselőket, a szenátorokat illeti meg, vagy törvényhozási kezdeményezést tehet legalább 100 000, szavazati joggal rendelkező állampolgár is. Az állampolgárok törvényhozási kezdeményezéseinek legalább az ország megyéi egynegyedéből kell kiindulnia, s e megyék mindegyikében, illetve Bukarest municípiumban legalább 5 000 aláírást kell gyűjteni a kezdeményezés támogatására.

(2) Az állampolgári törvényhozási kezdeményezés tárgyát nem képezhetik az adóügyi, a nemzetközi jellegű kérdések, az amnesztia és a közkegyelem.

(3) A Kormány törvényhozási kezdeményezését a törvénytervezetnek azon Ház egyikébe való eljuttatásával gyakorolja, amely jogosult azt elsőként megkeresett Házként elfogadni.

(4) A törvényhozási kezdeményezés jogát gyakorló képviselők, szenátorok és állampolgárok csakis a törvénytervezetek esetében kért formában terjeszthetnek elő törvényhozási javaslatokat.

(5) A törvényhozási javaslatokat abban a Házban kell először vitára terjeszteni, amely jogosult azt elsőként megkeresett Házként elfogadni.

75. SZAKASZ

A Házak megkeresése

(1) Elsőként megkeresett Házként a Képviselőház elé terjesztendő vitára és elfogadásra a nemzetközi szerződések és más nemzetközi egyezmények, illetve ezen szerződések és egyezmények alkalmazásából eredő törvényhozási intézkedések ratifikálásáról szóló törvénytervezetek vagy törvényhozási javaslatok, valamint a 31. szakasz (5) bekezdésében, a 40. szakasz (3) bekezdésében, az 55. szakasz (2) bekezdésében, az 58. szakasz (3) bekezdésében, a 73. szakasz (3) bekezdésének e), k), l), n), o) pontjában, a 79. szakasz (2) bekezdésében, a 102. szakasz (3) bekezdésében, a 105. szakasz (2) bekezdésében, a 117. szakasz (3) bekezdésében, a 118. szakasz (2) és (3) bekezdésében, a 120. szakasz (2) bekezdésében, a 126. szakasz (4) és (5) bekezdésében és a 142. szakasz (5) bekezdésében említett alaptörvény-tervezetek. A többi törvénytervezet vagy törvényhozási javaslat elsőként megkeresett Házként a Szenátus elé terjesztendő vitára és jóváhagyásra.

(2) Az elsőként megkeresett Ház 45 napon belül dönt. A törvénykönyvek és más különleges komplexitású törvények esetében a határidő 60 nap. E határidők meghaladása esetén úgy tekintendő, hogy a törvénytervezetet vagy törvényhozási javaslatot elfogadták.

(3) Az elsőként megkeresett Ház általi elfogadás vagy elutasítás után a törvénytervezet vagy törvényhozási javaslat a másik Háznak továbbítandó, amely véglegesen dönt.

(4) Abban az esetben, ha az elsőként megkeresett Ház egy olyan előírást fogad el, amely az (1) bekezdés szerint döntési illetékességébe tartozik, az előírás véglegesen elfogadott, ha a második Ház is beleegyezik. Ellenkező esetben csak az illető előírás kapcsán a törvény visszaküldendő az elsőként megkeresett Házhoz, amely sürgősségi eljárással véglegesen dönt.

(5) A (4) bekezdésnek a törvény visszaküldésére vonatkozó előírásai megfelelő módon alkalmazandók abban az esetben is, ha a döntéshozó Ház egy olyan előírást fogad el, amely feletti döntéshozatali illetékesség az első Házat illeti meg.

76. SZAKASZ

A törvények és a határozatok elfogadása

(1) Az alaptörvényeket és a Házak szabályzataira vonatkozó határozatokat mindegyik Ház tagjai szavazattöbbségével fogadják el.

(2) A köztörvényeket és a határozatokat mindegyik Ház jelen levő tagjai szavazattöbbségével fogadják el.

(3) A Parlament, a Kormány kérésére vagy saját kezdeményezéséből, a Házak mindegyikének szabályzata szerint megállapított sürgősségi eljárással fogadhat el törvénytervezeteket vagy törvényhozási javaslatokat.

77. SZAKASZ

A törvény kihirdetése

(1) A törvényt kihirdetés végett meg kell küldeni Románia Elnökének. A törvényt az átvételétől számított legfeljebb 20 napos határidőn belül ki kell hirdetni.

(2) Az Elnök, a kihirdetés előtt, a Parlamenttől egyetlen alkalommal kérheti a törvény újbóli megvizsgálását.

(3) Ha az Elnök a törvény újbóli megvizsgálását kérte, vagy kérték a törvény alkotmányosságának a megvizsgálását, a törvényt az újbóli megvizsgálás után elfogadott törvény átvételétől vagy az Alkotmánybíróságnak a törvény alkotmányosságát igazoló döntése átvételétől számított legfeljebb 10 napon belül ki kell hirdetni.

78. SZAKASZ

A törvény hatályba lépése

A törvény közzeendő Románia Hivatalos Közlönyében és a közzététele időpontjától számított 3. napon vagy a törvény szövegében előírt utólagos időpontban lép hatályba.

79. SZAKASZ

A Törvényhozási Tanács

(1) A Törvényhozási Tanács a Parlament tanácsadó szakszerve, amely az egész törvényhozás rendszeresítése, egységesítése és egybehangolása céljából véleményezi a szabályozó rendelkezések tervezeteit. A tanács vezeti Románia törvényhozásának hivatalos nyilvántartását.

(2) A Törvényhozási Tanács létesítését, szervezését és működését alaptörvénnyel kell megállapítani.

II. FEJEZET Románia Elnöke

80. SZAKASZ

Az Elnök szerepe

(1) Románia Elnöke képviseli a román államot és szavatolja az ország nemzeti függetlenségét, egységét és területi integritását.

(2) Románia Elnöke felügyel az Alkotmány betartására és a közhatóságok jó működésére. Ebből a célból az Elnök közvetítési funkciót gyakorol az állam hatalmai között, valamint az állam és a társadalom között.

81. SZAKASZ

Az Elnök megválasztása

(1) Románia Elnökét általános, egyenlő, közvetlen, titkos és szabadon kifejezett szavazattal választják meg.

(2) Megválasztottnak azt a jelöltet nyilvánítják, aki a választás első fordulóján megkapta a választói jegyzékekben szereplő választók többségének a szavazatát.

(3) Abban az esetben, ha a jelöltek egyike sem érte el ezt a többséget, az első fordulón kapott szavazatok számrendje szerint megállapított első két jelölt között megszervezik a választás második fordulóját. Megválasztottnak azt a jelöltet nyilvánítják, aki a legtöbb szavazatot kapta.

(4) Románia Elnökének a tisztségét csak legfeljebb két mandátum időszakára töltheti be egyetlen személy. A mandátumi időszakok egymást követők is lehetnek.

82. SZAKASZ

A mandátum igazolása és az eskütétel

(1) A Románia Elnöke tisztség betöltéséért tartott választások eredményét az Alkotmánybíróság igazolja.

(2) A jelölt, akinek a megválasztását igazolták, a Képviselőház és a Szenátus előtt, ezek együttes ülésén leteszi a következő esküt:

„Esküszöm, hogy minden erőmet és hozzáértésemet a román nép szellemi és anyagi haladásának áldozom, betartom az Alkotmányt és az ország törvényeit, megvédem a demokráciát, az állampolgárok alapvető jogait és szabadságait, Románia szuverenitását, függetlenségét, egységét és területi integritását. Isten engem úgy segítse!”.

83. SZAKASZ

A mandátum időtartama

(1) Románia Elnökének mandátuma 5 évre szól és az eskü letétele időpontjától gyakorlandó.

(2) Románia Elnöke az újonnan választott Elnök eskütételéig gyakorolja mandátumát.

(3) Románia Elnökének mandátuma háború vagy katasztrófa esetén alaptörvénnyel meghosszabbítható.

84. SZAKASZ

Összeférhetlenségek és immunitások

(1) Mandátumának időtartama alatt Románia Elnöke nem lehet valamely pártnak a tagja és nem tölthet be semmilyen más köz- vagy magántisztséget.

(2) Románia Elnöke immunitásnak örvend. A 69. szakasz (1) bekezdésének előírásai megfelelőképpen alkalmazandók.

85. SZAKASZ

A Kormány kinevezése

(1) Románia Elnöke jelöltet jelöl ki a miniszterelnöki tisztségbe s a Parlament bizalmi szavazata alapján kinevezi a Kormányt.

(2) Az Elnök, kormányátalakítás vagy a tisztség megüresedése esetén, a miniszterelnök javaslatára visszahívja és kinevezi a Kormány egyes tagjait.

(3) Ha a kormányátalakítási javaslattal megváltoztatják a Kormány szerkezetét

vagy politikai összetételét, Románia Elnöke csak a Parlament jóváhagyása alapján gyakorolhatja a (2) bekezdésben előírt, a miniszterelnök javaslatára kapott hatáskörét.

86. SZAKASZ

Tanácskozás a Kormánnyal

Románia Elnöke tanácskozhat a Kormánnyal a sürgős és rendkívüli fontosságú kérdések tekintetében.

87. SZAKASZ

Részvétel a Kormány ülésein

(1) Románia Elnöke részt vehet a Kormány azon ülésein, amelyeken országos érdekű kérdéseket vitatnak meg a külpolitikával, a honvédelemmel, a közrend biztosításával kapcsolatban és, a miniszterelnök kérésére, más helyzetekben is.

(2) A részvételével megtartott kormányüléseken Románia Elnöke elnököl.

88. SZAKASZ

Üzenetek

Románia Elnöke üzeneteket intéz a Parlamenthez a nemzet főbb politikai kérdései tekintetében.

89. SZAKASZ

A Parlament feloszlata

(1) A két Ház elnökeivel és a parlamenti csoportok vezetőivel tartott tanácskozás után Románia Elnöke feloszlathatja a Parlamentet, ha ez az első felkéréstől számított 60 napos határidőn belül nem szavazott bizalmat a kormányalakítás tekintetében, de csakis azután, miután az legalább két bizalmi szavazati kérelmet már elutasított.

(2) Egy év folyamán a Parlament egyetlen alkalommal osztható fel.

(3) A Parlamentet nem lehet feloszlalni Románia Elnöke mandátuma időtartamának utolsó hat hónapjában, sem pedig mozgósítás, háború, ostromállapot vagy sürgősségi állapot idején.

90. SZAKASZ

A népszavazás

Románia Elnöke, a Parlamenttel való tanácskozás után, azzal a kéressel fordulhat a néphez, hogy egyes országos érdekű kérdések tekintetében népszavazáson fejezze ki akaratát.

91. SZAKASZ

Feladatok a külpolitika terén

(1) Az Elnök Románia nevében megkötí a Kormány által megtárgyalt nemzetközi szerződéseket és méltányos határidőn belül ratifikálás végett a Parlament elé terjeszti azokat. A többi nemzetközi szerződés és egyezmény a törvénnyel megállapított eljárásnak megfelelően kötendő meg, hagyandó jóvá vagy ratifikálandó.

(2) Az Elnök, a Kormány javaslatára, megbízza és visszahívja Románia diplomáciai képviselőit és jóváhagyja a diplomáciai kirendeltségek létesítését, megszüntetését vagy rangjuk megváltoztatását.

(3) Más államok diplomáciai képviselői Románia Elnöke mellett akkreditáltak.

92. SZAKASZ

Feladatok a honvédelem terén

(1) Románia Elnöke a fegyveres erők parancsnoka és ellátja a Legfelsőbb Honvédelmi Tanács elnökének tisztségét.

(2) Az Elnök, a Parlament előzetes jóváhagyásával, kihirdetheti a fegyveres erők részleges vagy általános mozgósítását. Csakis kivételes esetekben az elnök határozatát utólagosan jóváhagyásra a Parlament elé kell terjeszteni, az elfogadástól számított legfeljebb 5 napon belül.

(3) Az ország elleni fegyveres agresszió esetén Románia Elnöke intézkedéseket fogantat az agresszió visszaverésére és ezeket, üzenet útján, késedelem nélkül a Parlament tudomására hozza. Ha a Parlament nem tart ülészakot, a Parlamentet jog szerint összehívják az agresszió kirobbanásától számított 24 órán belül.

(4) Mozdósítás vagy háború esetén a Parlament folytatja tevékenységét ezen állapot egész időtartama alatt, ha pedig nem ülészik, a mozdósítás vagy háború bejelentésétől számított 24 órán belül jog szerint összehívandó.

93. SZAKASZ

Kivételes intézkedések

(1) Románia Elnöke az egész országban vagy egyes területi közigazgatási egységekben a törvény szerint bevezeti az ostromállapotot vagy a sürgősségi állapotot, és az intézkedés fogantatásától számított legfeljebb 5 napon belül kéri a Parlamenttől a fogantatott intézkedés jóváhagyását.

(2) Ha a Parlament nem tart ülészakot, a Parlamentet az ostromállapot vagy a sürgősségi állapot bevezetésétől számított legfeljebb 48 órán belül jog szerint összehívják és az a bejelentett állapot egész időtartamában működik.

94. SZAKASZ

Más feladatok

Románia Elnöke eleget tesz a következő feladatkörnek is:

- a) kitüntetések és megtisztelő címeket adományoz;
- b) marsalli, tábornoki és tengernagyi rangot adományoz;
- c) kinevez köztisztviselőbe, a törvény által előírt feltételek között;
- d) gyakorolja az egyéni kegyelmet.

95. SZAKASZ

A tisztségből való felfüggesztés

(1) Az Alkotmány előírásait megsértő súlyos cselekmények elkövetése esetén Románia Elnökét tisztségből felfüggesztheti a Képviselőház és a Szenátus, együttes ülésen, a képviselők és a szenátorok többségének szavazatával, az Alkotmánybíróság megkérdezése után. Az Elnök a neki felrótt cselekményekkel kapcsolatban magyarázatokat adhat a Parlamentnek.

(2) A tisztségből való felfüggesztésre irányuló javaslatot a képviselők és a szenátorok összességének legalább egyharmada kezdeményezheti és azt késedelem nélkül az Elnök tudomására kell hozni.

(3) A felfüggesztési javaslat jóváhagyása esetén az elnök menesztése céljából legfeljebb 30 napon belül népszavazást kell tartani.

96. SZAKASZ

Vád alá helyezés

(1) A Képviselőház és a Szenátus együttes ülésen a képviselők és a szenátorok legalább kétharmados szavazatával határozhat Románia Elnökének hazaárulással vádolásáról.

(2) A vád alá helyezési javaslatot a képviselők és a szenátorok többsége kezdeményezheti, és arról késedelem nélkül értesítik Románia Elnökét, hogy magyarázatokat adhasson a neki felrótt cselekményekről.

(3) A vád alá helyezés időpontjától a menesztés időpontjáig az Elnököt jog szerint felfüggesztik.

(4) Ítékezésre a Legfelsőbb Semmítőszék illetékes. Az Elnököt jog szerint az elítélő határozat jogerőre emelkedésének időpontjában menesztik.

97. SZAKASZ

A tisztség megüresedése

(1) Románia Elnökének tisztsége megüresedik lemondás, tisztségből való leváltás, a feladatgyakorlásban való végleges akadályoztatás vagy elhalálozás esetén.

(2) A Románia Elnöke tisztség megüresedése bekövetkezésének időpontjától számított három hónapos határidőn belül a Kormánynak választásokat kell szerveznie új elnök megválasztására.

98. SZAKASZ

A tisztség ideiglenes gyakorlása

(1) Ha az elnöki tisztség megüresedik vagy ha az Elnököt tisztségéből felfüggesztik vagy ha az ideiglenesen akadályoztatva van feladatkörének gyakorlásában, az interrimátust sorrendben a Szenátus elnöke vagy a Képviselőház elnöke látja el.

(2) A 88-90. szakaszokban említett feladatkör az elnöki tisztség ideiglenes ellátása idején nem gyakorolható.

99. SZAKASZ

Az ideiglenes Elnök felelőssége

Ha a Románia Elnöke tisztségét ideiglenesen betöltő személy az Alkotmány előírásait sértő súlyos cselekményeket követ el, alkalmazandók a 95. és 98. szakasz.

100. SZAKASZ

Az elnök aktusai

(1) Románia Elnöke, feladatköre gyakorlása során, dekrétumokat bocsát ki, amelyeket közzé kell tenni Románia Hivatalos Közlönyében. A közzététel elmulasztása a dekrétum semmisségével jár.

(2) A Románia Elnöke által a 91. szakasz (1) és (2) bekezdésében, a 92. szakasz (2) és (3) bekezdésében, a 93. szakasz (1) bekezdésében és a 94. szakasz a), b) és d) pontjában foglalt feladatai gyakorlására kibocsátott dekrétumokat a miniszterelnök ellenjegyzzi.

101. SZAKASZ

A juttatás és egyéb járandóságok

Románia Elnökének juttatását és egyéb járandóságait törvénnyel kell megállapítani.

**III. FEJEZET
A Kormány**

102. SZAKASZ

Szerep és összetétel

(1) A Kormány, a Parlament által elfogadott kormányzási programja szerint, biztosítja az ország bel- és külpolitikájának megvalósítását és ellátja a közigazgatás általános vezetését.

(2) A Kormány, feladatkörének gyakorlása során, együttműködik az érdekelt társadalmi szervezetekkel.

(3) A Kormány a miniszterelnökből, miniszterekből, valamint az alaptörvénnyel megállapított más tagokból áll.

103. SZAKASZ

A beiktatás

(1) Románia Elnöke kijelöl egy jelöltet a miniszterelnöki tisztségre, miután tanácskozott a Parlamentben abszolút többséggel rendelkező párttal vagy, abban az esetben, ha nincs ilyen többség, a Parlamentben képviselt pártokkal.

(2) A miniszterelnöki tisztségre jelölt személynek a kijelölésétől számított 10 napos határidőn belül a Kormány programja és tagjai teljes jegyzéke tekintetében kérnie kell a Parlament bizalmi szavazatát.

(3) A Kormánynak programját és tagjainak jegyzékét a Képviselőház és a Szenátus együttes ülésen vitatja meg. A Parlament a képviselők és a szenátorok többségi szavazatával nyújt bizalmat a Kormánynak.

104. SZAKASZ

A hűségeskü

(1) A miniszterelnöknek, a minisztereknek és a többi kormánytagnak Románia Elnöke előtt egyénileg le kell tenniük a 82. szakaszban foglalt esküt.

(2) A Kormány egészében és minden egyes tagja külön-külön az eskütétel időpontjával kezdve gyakorolja mandátumát.

105. SZAKASZ

Összeférhetetlenségek

(1) A kormánytagi tisztség összeférhetetlen más közhatalosi tisztség gyakorlásával, a képviselői vagy a szenátori tisztség kivételével. Úgyszintén összeegyeztethetetlen valamely bérezett szakmai képviseleti tisztség gyakorlásával a kereskedelmi célú szervezetek keretében.

(2) Egyéb összeférhetetlenségeket alaptörvénnyel kell megállapítani.

106. SZAKASZ

A kormánytagi tisztség megszűnése

A kormánytagi tisztség a lemondás, a visszahívás, a választói jogok elvesztése, az összeférhetetlenségi állapot, az elhalálozás következtében vagy a törvény által

előírt más esetekben szűnik meg.

107. SZAKASZ

A miniszterelnök

(1) A miniszterelnök, a reá háruló feladatkör betartásával, vezeti a Kormányt és egybehangolja a Kormány tagjainak tevékenységét. A miniszterelnök ugyanakkor elsőbbséggel megvitatandó jelentéseket és nyilatkozatokat terjeszt a Kormány politikájáról a Képviselőház és a Szenátus elé.

(2) Románia Elnöke nem hívhatja vissza a miniszterelnököt.

(3) Ha a miniszterelnök a 106. szakaszban említett helyzetek egyikében van, a visszahívás kivételével, vagy akadályoztatott feladatkörének gyakorlásában, Románia Elnöke másik kormánytagot jelöl ki ideiglenes miniszterelnöknek, hogy az új Kormány megalakításáig ellássa a miniszterelnök feladatkörét. Ha a miniszterelnök újra felveszi tevékenységét a Kormány keretében, a feladatköre gyakorlásában való akadályoztatás időszakára bevezetett interrimátus megszűnik.

(4) A (3) bekezdés előírásai, a miniszterelnök javaslatára, a többi kormánytagra is megfelelőképpen alkalmazandók, legfeljebb 45 napos időszakra.

108. SZAKASZ

A Kormány aktusai

(1) A Kormány határozatokat és rendeleteket fogad el.

(2) A határozatokat a törvények végrehajtására bocsátják ki.

(3) A rendeleteket felhatalmazási különtörvény alapján bocsátják ki, az ebben előírt keretek és feltételek között.

(4) A Kormány által elfogadott határozatokat és rendeleteket alá kell írnia a miniszterelnöknek és ellenjegyezniük kell az alkalmazásba vételükre kötelezett minisztereknek és azokat közzé kell tenni Románia Hivatalos Közlönyében. A közzététel elmulasztása a határozat vagy a rendelet semmiségével jár. A katonai jellegű határozatokat csak az érdekelt intézményekkel közlik.

109. SZAKASZ

A kormánytagok felelőssége

(1) A Kormány egész tevékenységéért csak a Parlament előtt tartozik politikai felelősséggel. Minden kormánytag politikai szempontból a többi taggal egyetemlegesen felel a Kormány tevékenységéért és aktusaiért.

(2) Csakis a Képviselőház, a Szenátus és Románia Elnöke jogosult arra, hogy a kormánytagok ellen bünvádi eljárást kérjen a tisztségük gyakorlása során elkövetett cselekményeikért. Bünvádi eljárás kérése esetén Románia Elnöke elrendelheti az illetők tisztségéből való felfüggesztését. Valamely kormánytag perbefogása a tisztségéből való felfüggesztéssel jár. Az ítékezésre a Legfelsőbb Semmítőszék illetékes.

(3) A kormánytagok felelősségének eseteit és a rájuk alkalmazható büntetéseket a miniszteri felelősségről szóló törvény szabályozza.

110. SZAKASZ

A mandátum megszűnése

(1) A Kormány az általános Parlamenti választások igazolásának időpontjáig gyakorolja mandátumát.

(2) A Kormányt menesztik a számára nyújtott bizalom Parlament általi

megvonásának időpontjától, vagy ha a miniszterelnök a 106. szakaszban foglalt helyzetek egyikében van, a visszahívás kivételével, vagy ha feladatkörének gyakorlásában 45 napnál hosszabb időszakon át akadályozott.

(3) A (2) bekezdésben foglalt helyzetekben alkalmazandók a 103. szakasz előírásai.

(4) A Kormány, amelynek a mandátuma megszűnik az (1) és a (2) bekezdés szerint, az új Kormány tagjainak eskütételéig csak a közügyek igazgatásához szükséges cselekményeket végzi el.

IV. FEJEZET

A Parlament kapcsolatai a Kormánnyal

111. SZAKASZ

A Parlament tájékoztatása

(1) A Kormány és a közigazgatás többi szerve, a tevékenységük felett gyakorolt parlamenti ellenőrzés keretében, köteles rendelkezésre bocsátani a Képviselőház, a Szenátus vagy a parlamenti bizottságok által az elnökeiken keresztül kért tájékoztatásokat és dokumentumokat. Abban az esetben, ha valamely törvényhozási kezdeményezés az állami költségvetés vagy az állami társadalombiztosítási költségvetés előirányzatainak módosításával jár, a tájékoztatás kérése kötelező.

(2) A Kormány tagjai részt vehetnek a Parlament munkálatain. Ha a jelenlétre felszólítják őket, részvételük kötelező.

112. SZAKASZ

Kérdések, interpellációk és egyszerű indítvány

(1) A Kormány és minden egyes tagja külön-külön köteles válaszolni a képviselők vagy a szenátorok kérdéseire vagy interpellációira a két Parlamenti Ház szabályzatában előírt feltételek között.

(2) A Képviselőház vagy a Szenátus egyszerű indítványt fogadhat el, kifejezve ebben álláspontját valamely belpolitikai vagy külpolitikai kérdésben vagy, az esetnek megfelelően, interpelláció tárgyát képező kérdésben.

113. SZAKASZ

A bizalmatlansági indítvány

(1) A Képviselőház és a Szenátus, együttes ülésen, bizalmatlansági indítványnak a képviselők és a szenátorok szavazattöbbségével való elfogadásával visszavonhatja a Kormánynak nyújtott bizalmat.

(2) A bizalmatlansági indítványt az összes képviselő és szenátor legalább egynegyede kezdeményezheti és azt benyújtásának időpontjában közölni kell a Kormánnyal.

(3) A bizalmatlansági indítványt a két Ház együttes ülésén való benyújtásának időpontjától számított 3 nap eltelte után kell megvitatni.

(4) A bizalmatlansági indítvány elutasítása esetén az indítványt aláíró képviselők és szenátorok ugyanazon az ülésen többé már nem kezdeményezhetnek egy újabb bizalmatlansági indítványt, kivéve azt az esetet, amelyben a Kormány felelősséget vállal a 114. szakasz szerint.

114. SZAKASZ

**A Kormány
felelősségvállalása**

(1) A Kormány a Képviselőház és a Szenátus előtt, ezek együttes ülésén, felelősséget vállalhat valamely program, általános politikai nyilatkozat vagy törvénytervezet felett.

(2) A Kormányt menesztik, ha a program, az általános politikai nyilatkozat vagy a törvénytervezet előterjesztésétől számított 3 napos határidőn belül bizalmatlansági indítványt nyújtanak be ellene és ezt megszavazzák a 113. szakasz feltételei között.

(3) Ha a Kormányt nem menesztették a (2) bekezdésnek megfelelően, az előterjesztett, módosított vagy, az esetnek megfelelően, kiegészített törvénytervezetet a Kormány által elfogadott módosításokkal elfogadottnak tekintik, s a program vagy az általános politikai nyilatkozat a Kormányra nézve kötelezővé válik.

(4) Amennyiben Románia Elnöke a (3) bekezdés szerint elfogadott törvény újbóli megvizsgálását kéri, a törvényt a két Ház együttes ülésén kell megvitatni.

115. SZAKASZ

**A törvényhozási
felhatalmazás**

(1) A Parlament külön törvényt fogadhat el, amellyel felhatalmazza a Kormányt rendeletek kibocsátására az alaptörvények tárgyát nem képező területeken.

(2) A felhatalmazási törvényben kötelezően meg kell állapítani az illető rendeletek területét és a határidőt, amelyig terjedően kibocsáthatók.

(3) Ha a felhatalmazási törvény ezt kéri, a rendeleteket jóváhagyás végett a Parlament elé kell terjeszteni, a törvényhozási eljárás szerint, a felhatalmazási határidő lejártáig. A határidő betartásának elmulasztása a rendelet hatályának megszűnésével jár.

(4) A Kormány kizárólag a halaszthatatlanul szabályozandó kérdésekben kivételesen elfogadhat sürgősségi rendeleteket, köteles lévén ezek szövegében megindokolni a sürgősséget.

(5) A sürgősségi rendelet csak azután lép hatályba, miután sürgősségi eljárással való megvitatás céljából benyújtották a megkeresés szempontjából illetékes Házhoz, és miután közzétették Románia Hivatalos Közlönyében. Ülészakszünet esetén a Házakat kötelezően összehívják a benyújtástól vagy, az esetnek megfelelően, a továbbítástól számított 5 napon belül. Ha a megkeresett Ház a benyújtástól számított legfeljebb 30 napon belül nem határoz a rendelet vonatkozásában, ezt elfogadottnak tekintik és elküldik a másik Házhoz, amely úgyszintén sürgősségi eljárásban dönt felette. Az alaptörvény természetű szabályokat tartalmazó sürgősségi rendeletet a 76. szakasz (1) bekezdésében előírt többséggel kell jóváhagyni.

(6) Nem fogadhatók el sürgősségi rendeletek az alkotmányos törvények területén, azok nem hathatnak ki az állam alapvető intézményeinek rendszerére, az alkotmányos jogokra, szabadságokra és kötelezettségekre, a választói jogokra, és nem vonatkozhatnak egyes javak kényszerű közbirtokba helyezését célzó intézkedésekre.

(7) A rendeleteket, amelyekkel megkeresték a Parlamentet, törvénnyel hagyják jóvá vagy utasítják el, amelybe belefoglalandók azok a rendeletek is, amelyek, a 3. bekezdésnek megfelelően, nem gyakorolnak hatást.

(8) A jóváhagyó vagy elutasító törvénnyel, ha esedékes, szabályozzák a rendelet alkalmazásának időszakában gyakorolt joghatályra vonatkozó intézkedéseket.

V. FEJEZET A közigazgatás

1. CIKKELY A központi szakközigazgatás

116. SZAKASZ

Felépítés

- (1) Minisztériumok csak a Kormány alárendeltségében szervezendők.
- (2) Egyéb szakszervek megszervezhetők a Kormány vagy a minisztériumok alárendeltségében vagy önálló közigazgatási hatóságokként.

117. SZAKASZ

Létesítés

- (1) A minisztériumok a törvény szerint létesíthetők, szervezendők meg és működnek.
- (2) A Kormány és a minisztériumok, a Számvevőszék véleményezésével, alárendeltségükben szakszerveket létesíthetnek, de csak akkor, ha a törvény számukra ezt az illetékességet elismeri.
- (3) Önálló közigazgatási hatóságok alaptörvénnyel létesíthetők.

118. SZAKASZ

A fegyveres erők

- (1) A hadsereg kizárólag a nép akaratának van alárendelve az állam szuverenitásának, függetlenségének és egységének, az ország területi integritásának és az alkotmányos demokráciának a garantálása céljából. A törvény és a Románia által aláírt nemzetközi szerződések feltételei között a hadsereg hozzájárul a kollektív védelemhez a katonai szövetségi rendszerekben, és részt vesz a béke fenntartását vagy helyreállítását célzó akciókban.
- (2) Az országos védelmi rendszer szerkezetét, a lakosság, a gazdaság és a terület védelemre való felkészítését, valamint a katonai káderek jogállását alaptörvénnyel kell megállapítani.
- (3) Az (1) és a (2) bekezdés előírásai megfelelőképpen alkalmazandók a fegyveres erők törvény szerint megállapított többi összetevőjére is.
- (4) Tilos katonai és katonaihoz hasonló jellegű tevékenységeknek az államhatóságokon kívüli megszervezése.
- (5) Idegen csapatok csakis a törvény vagy a Románia aláírta nemzetközi szerződések által megállapított feltételek között léphetnek be Románia területére, állomásozhatnak és végezhetnek műveleteket Románia területén, vagy vonulhatnak át az ország területén.

119. SZAKASZ

A Legfelsőbb Honvédelmi Tanács

A Legfelsőbb Honvédelmi Tanács egységesen megszervezi és egybehangolja az ország védelmével és a nemzetbiztonsággal kapcsolatos tevékenységeket, a

nemzetközi biztonság fenntartásában és a katonai szövetségi rendszerekben való kollektív védelemben, valamint a béke fenntartását vagy helyreállítását célzó akciókban való részvételt.

2. CIKKELY A helyi közigazgatás

120. SZAKASZ

Alapelvek

(1) A területi közigazgatási egységekben a közigazgatás a decentralizálásnak, a helyi autonómiának és a közszolgáltatások központosítása megszüntetésének elvén alapul.

(2) Azokban a területi közigazgatási egységekben, amelyekben valamely nemzeti kisebbséghez tartozó állampolgárok aránya jelentős, biztosított az illető nemzeti kisebbség nyelvének használata írásban és szóban a helyi közigazgatási hatóságokkal és a dekoncentrált közszolgáltatásokkal szembeni kapcsolatokban, az alaptörvényben előírt feltételek között.

121. SZAKASZ

Községi és városi hatóságok

(1) A törvény feltételei között választott helyi tanácsok és a választott polgármesterek képezik a községek és a városok helyi autonómiáját megvalósító közigazgatási hatóságokat.

(2) A helyi tanácsok és a polgármesterek a törvény feltételei között autonóm közigazgatási hatóságokként működnek, megoldva a községek és a városok közügyeit.

(3) Az (1) bekezdésben említett hatóságok létrehozhatók a municípiumok területi-közigazgatási alegységeiben is.

122. SZAKASZ

A megyei tanács

(1) A megyei tanács a községi és a városi tanácsok tevékenységét a megyei érdekű közszolgáltatások megvalósítása érdekében egybehangoló közigazgatási hatóság.

(2) A megyei tanács a törvény feltételei szerint választandó meg és működik.

123. SZAKASZ

A prefektus

(1) A Kormány prefektust nevez ki minden megyébe és Bukarest municípiumba.

(2) A prefektus helyi viszonylatban a Kormány képviselője és vezeti a minisztériumok és a többi központi közigazgatási szerv területi közigazgatási egységeiben működő dekoncentrált közszolgáltatásait.

(3) A prefektus feladatkörét az alaptörvény állapítja meg.

(4) Egyrészt a prefektusok, másrészt pedig a helyi tanácsok és a polgármesterek, valamint a megyei tanácsok és a megyeitanács-elnökök között nem léteznek alárendeltségi viszonyok.

(5) A prefektus a közigazgatási bíróság előtt megtámadhatja a megyei, a helyi tanács vagy a polgármester valamely aktusát, ha ezt törvényellenesnek véli. A

megtámadott aktus jog szerint felfüggesztettnek tekintendő.

VI. FEJEZET A bírói hatóság

I. CIKKELY A bíróságok

124. SZAKASZ

Az igazságszolgáltatás megvalósítása

- (1) Az igazságot a törvény nevében szolgáltatják.
- (2) Az igazságszolgáltatás egységes, pártatlan és egyenlő mindenki számára.
- (3) A bírák függetlenek és csak a törvénynek vannak alávetve.

125. SZAKASZ

A bírák státusa

- (1) A Románia Elnöke által kinevezett bírák elmozdíthatatlanok, a törvény feltételei között.
- (2) A bírák kinevezésének javasolására, azok előléptetésére, áthelyezésére és megbüntetésére a Magisztratúra Legfelsőbb Tanácsa illetékes, az alaptörvény feltételei között.
- (3) A bírói tisztség összeegyeztethetetlen bármely más köz- vagy magántisztséggel, a felsőoktatási didaktikai tisztségek kivételével.

126. SZAKASZ

A bírói hatóságok

- (1) Az igazságszolgáltatás a Legfelsőbb Semmítőszéken és a törvény által megállapított többi bírói hatóságon keresztül valósul meg.
- (2) A bírói hatóságok hatáskörét és az ítélkezési eljárást kizárólag törvények írják elő.
- (3) A Legfelsőbb Semmítőszék biztosítja a törvényeknek a többi bírói hatóság általi egységes értelmezését és alkalmazását, hatáskörének megfelelően.
- (4) A Legfelsőbb Semmítőszék összetétele, illetve működési szabályai alaptörvénnyel állapítandók meg.
- (5) Tilos rendkívüli bíróságokat létrehozni. Alaptörvénnyel bizonyos tárgykörökre szakosodott bíróságok létesíthetők, amelyekben az esetnek megfelelően a magisztratúrán kívüli egyes személyek is részt vehetnek.
- (6) Garantált a közhatóságok adminisztratív iratainak a közigazgatási bíráskodáson keresztüli bírósági ellenőrzése, a Parlamenttel való kapcsolatokra vonatkozó, valamint a katonai jellegű parancsnoki iratok kivételével. A közigazgatási bíróságok illetékesek megoldani az alkotmányelleneseknek ítélt rendeletekkel vagy, az esetnek megfelelően, ezek rendelkezéseivel sértett személyek kereseteit.

127. SZAKASZ

A tárgyalások nyílt jellege

A bírósági ülések nyilvánosak, a törvény által előírt esetek kivételével.

128. SZAKASZ

Az anyanyelv használata és tolmács igénybevétele az igazságszolgáltatásban

(1) Az igazságszolgáltatási eljárást román nyelven bonyolítják le.

(2) A nemzeti kisebbségekhez tartozó román állampolgároknak joguk van anyanyelvüket használni a bíróságok előtt, az alaptörvény feltételei között.

(3) A (2) bekezdésben előírt jog gyakorlási módját, ideértve a tolmácsokhoz vagy fordítókhoz folyamodást is, oly módon kell megállapítani, hogy ne akadályozza a megfelelő igazságszolgáltatást, és ne járjon pótlólagos költséggel az érdekeltek számára.

(4) A román nyelvet nem értő vagy nem beszélő idegen állampolgároknak vagy hontalanoknak jogukban áll tolmács útján tudomást szerezni az iratcsomóban foglalt összes iratról és munkálatról, és a bíróság előtt tolmács útján beszélni és következtetéseiket megfogalmazni; a bűnperek esetén e jog gyakorlását ingyenesen kell biztosítani.

129. SZAKASZ

A jogorvoslati utak gyakorlása

A bírósági határozatok ellen az érdekelt felek és a Közügyek Minisztériuma gyakorolhatják a jogorvoslati utakat, a törvény feltételei között.

130. SZAKASZ

A bíróságok rendőrsége

A bírói hatóságok a szolgálatukba állított rendőrséggel rendelkeznek.

2. CIKKELY

A Közügyek Minisztériuma

131. SZAKASZ

A Közügyek Minisztériumának szerepe

(1) Az igazságszolgáltatási tevékenységben a Közügyek Minisztériuma képviseli a társadalom általános érdekeit és védelmezi a jogrendet, valamint az állampolgárok jogait és szabadságjogait.

(2) A Közügyek Minisztériuma feladatkörét ügyészségekbe tömörült ügyészeken keresztül gyakorolja, a törvénynek megfelelően.

(3) Az ügyészségek a bírói hatóságok mellett működnek, vezetik és felügyelik az igazságügyi rendőrség bűnügyi vizsgálati tevékenységét, a törvény feltételei között.

132. SZAKASZ

Az ügyészek státusa

(1) Az ügyészek a törvényesség, a pártatlanság és a rangsorbeli felettesi ellenőrzés elve szerint, az igazságügyi miniszter fennhatósága alatt fejtik ki tevékenységüket.

(2) Az ügyészi tisztség összeegyeztethetetlen bármely más köz- vagy magántisztséggel, a felsőoktatási didaktikai tisztségek kivételével.

3. CIKKELY
A Magisztratúra Legfelsőbb Tanácsa

133. SZAKASZ

Szerep és struktúra

(1) A Magisztratúra Legfelsőbb Tanácsa garantálja az igazságszolgáltatás függetlenségét.

(2) A Magisztratúra Legfelsőbb Tanácsának 19 tagja van, akik közül:

a) tizennégyet a magisztrátusok közgyűlése választ meg és igazol a Szenátus; ezek két tagozathoz tartoznak, egyik a bírák, a másik pedig az ügyészek tagozata; az első tagozat 9 bíróból áll, a második pedig 5 ügyészből;

b) a civil társadalom két képviselője, akik a jogtudományok szakemberei és magas szakmai, illetve erkölcsi hírnévnek örvendenek, és akiket a Szenátus választ meg; ezek csak a plénumban kifejtett munkálatokon vesznek részt;

c) az igazságügyi miniszter, a Legfelsőbb Semmítőszék elnöke és a Legfelsőbb Semmítőszék melletti ügyészség legfőbb ügyésze.

(3) A Magisztratúra Legfelsőbb Tanácsának elnökét a (2) bekezdés a) pontjában említett magisztrátusok közül egy éves mandátumra választják meg, amely nem újítható meg.

(4) A Magisztratúra Legfelsőbb Tanácsa tagjai mandátumának időtartama 6 év.

(5) A Magisztratúra Legfelsőbb Tanácsa határozatait titkos szavazással hozza.

(6) Románia Elnöke elnököl a Magisztratúra Legfelsőbb Tanácsának azon ülésein, amelyen részt vesz.

(7) A Magisztratúra Legfelsőbb Tanácsának határozatai véglegesek és visszavonhatatlanok, a 134. szakasz (2) bekezdésében említettek kivételével.

134. SZAKASZ

Feladatkör

(1) A Magisztratúra Legfelsőbb Tanácsa javaslatokat tesz Románia Elnökének a bírák és az ügyészek kinevezésére, a gyakornokok kivételével, a törvény feltételei között.

(2) A Magisztratúra Legfelsőbb Tanácsa tagozatain keresztül bírói hatósági szerepet tölt be a bírák és ügyészek fegyelmi felelőssége terén, az alaptörvényével megállapított eljárásnak megfelelően. Ebben az esetben az igazságügyi miniszternek, a Legfelsőbb Semmítőszék elnökének, a Legfelsőbb Semmítőszék melletti ügyészség legfőbb ügyészenek nincs szavazati joga.

(3) A Magisztratúra Legfelsőbb Tanácsának fegyelmi tárgykörű határozatait a Legfelsőbb Semmítőszéknél lehet megtámadni.

(4) A Magisztratúra Legfelsőbb Tanácsa eleget tesz alaptörvényével megállapított más feladatoknak is, az igazságügy függetlenségének garantálója szerep betöltésében.

IV. CÍM
A gazdaság és a közpénzek

135. SZAKASZ

A gazdaság

(1) Románia gazdasága a szabad kezdeményezésen és a versenyen alapuló piacgazdaság.

(2) Az államnak biztosítania kell:

- a) a kereskedelem szabadságát, a tisztességes verseny oltalmazását, az összes termelési tényező hasznosításának kedvező keret megteremtését;
- b) a nemzeti érdekek védelmezését a gazdasági, a pénzügyi és a valutáris tevékenységben;
- c) a nemzeti tudományos és technológiai kutatásnak, a művészetnek és a szerzői jog védelmének ösztönzését;
- d) a természeti erőforrásoknak a nemzeti érdekekkel összhangban álló kiaknázását;
- e) a környezet helyreállítását és -védelmét, valamint az ökológiai egyensúly fenntartását;
- f) az élet minőségének javításához szükséges feltételek megteremtését;
- g) a régiófejlesztési politikák alkalmazását az európai uniós célkitűzésekkel összhangban.

136. SZAKASZ

A tulajdon

- (1) A tulajdon lehet köztulajdon vagy magántulajdon.
- (2) A köztulajdon törvénnyel garantált és oltalmazott, és az államé vagy a területi közigazgatási egységeké.
- (3) A közérdekű altalaji kincsek, a légitér, a hasznosítható energetikai potenciállal rendelkező, nemzeti érdekű vizek, a tenger homokpartja, a területi tenger, a tenger gazdasági övezetének és a kontinentális talapzatnak a természeti erőforrásai, valamint az alaptörvény által megállapított más javak kizárólag a köztulajdon tárgyát képezik.
- (4) A köztulajdonhoz tartozó javak elidegeníthetetlenek. Az alaptörvény feltételei között az önállóan gazdálkodó egységek vagy a közintézmények adminisztrálásába adhatók vagy koncesszióba, illetve bérbe adhatók; úgyszintén a közhasznú intézmények ingyenes használatába adhatók.
- (5) A magántulajdon sérthetetlen, az alaptörvény feltételei között.

137. SZAKASZ

A pénzügyi rendszer

- (1) Az állam, a területi-közigazgatási egységek és a közintézmények pénzügyi erőforrásainak létrehozását, kezelését, felhasználását és ellenőrzését törvénnyel szabályozzák.
- (2) A nemzeti pénznem a lej, ennek osztópénze pedig a bani. Az európai uniós csatlakozás feltételei között alaptörvénnyel elismerhető az európai uniós pénznem forgalma és a nemzeti pénznemnek e pénznemmel való helyettesítése.

138. SZAKASZ

Az országos köz költségvetés

- (1) Az országos köz költségvetés felöleli az állami költségvetést, az állami társadalombiztosítási költségvetést és a községek, a városok és a megyék helyi költségvetéseit.
- (2) A Kormánynak évente ki kell dolgoznia az állami költségvetés és az állami társadalombiztosítási költségvetés tervezetét, amelyeket külön-külön jóváhagyás végett a Parlament elé kell terjesztenie.
- (3) Ha az állami költségvetésről szóló törvényt és az állami társadalombiztosítási

költségvetésről szóló törvényt nem fogadták el legalább 3 nappal a költségvetési év lejárta előtt, az új költségvetések elfogadásáig továbbra is az előző évi állami költségvetés és állami társadalombiztosítási költségvetés alkalmazandó.

(4) A helyi költségvetéseket a törvény feltételei között kell kidolgozni, jóváhagyni és végrehajtani.

(5) Egyetlen költségvetési kiadás sem hagyható jóvá a finanszírozási forrás megállapítása nélkül.

139. SZAKASZ

Adók, illetékek és más járulékok

(1) Az adókat, az illetékeket és az állami költségvetés és az állami társadalombiztosítási költségvetés bármely más jövedelmét csakis a törvény útján állapítják meg.

(2) A helyi adókat és illetékeket a helyi vagy a megyei tanácsok állapítják meg, a törvény keretei és feltételei között.

(3) Az egyes alapok létrehozásához való hozzájárulást képező összegek a törvény feltételei között kizárólag az alapok rendeltetése szerint használandók fel.

140. SZAKASZ

A Számvevőszék

(1) A Számvevőszék ellenőrzi az állam és a közületi szektor pénzügyi erőforrásainak létrehozási, kezelési és felhasználási módját. Az alaptörvény feltételei között a Számvevőszék tevékenységével kapcsolatos vitás ügyeket szakosított bírói hatóságok oldják meg.

(2) A Számvevőszék az észlelt hiányosságokat is felölelő évi jelentést terjeszt a Parlament elé a lejárt költségvetési év országos köz költségvetésének vagyongkezelési számláiról.

(3) A Számvevőszék a Képviselőház vagy a Szenátus kérésére ellenőrzi a közpénzek kezelési módját és jelentést tesz az észleléseiről.

(4) A számvevőtanácsosokat a Parlament nevezi ki 9 éves mandátumra, amely nem hosszabbítható meg vagy újítható fel. A Számvevőszék tagjai mandátumuk gyakorlásában függetlenek és a mandátum időtartama alatt elmozdíthatatlanok. A Számvevőszék tagjai alá vannak vetve a törvény által a bírák tekintetében előírt összeférhetetlenségeknek.

(5) A Számvevőszék a Parlament által kinevezett számvevőtanácsosok egyharmada tekintetében háromévente megújul, a Számvevőszék alaptörvényében előírt feltételek között.

(6) A Számvevőszék tagjait a Parlament hívja vissza, a törvényben előírt esetekben és feltételek között.

141. SZAKASZ

A Gazdasági és Társadalmi Tanács

A Gazdasági és Társadalmi Tanács a Parlament és a Kormány konzultatív szerve a létesítésére, szervezésére és működésére vonatkozó alaptörvénnyel megállapított szakterületeken.

V. CÍM Az Alkotmánybíróság

142. SZAKASZ

Összetétel

- (1) Az Alkotmánybíróság garantálja az Alkotmány felsőbbrendűségét.
- (2) Az Alkotmánybíróság 9 éves mandátumra kinevezett 9 bíróból áll, mely mandátumot nem lehet meghosszabbítani vagy felújítani.
- (3) Három bírát a Képviselőház, hármat a Szenátus és hármat Románia Elnöke nevez ki.
- (4) Az Alkotmánybíróság bírái 3 éves időszakra titkos szavazással megválasztják a bíróság elnökét.
- (5) Az Alkotmánybíróság bíráinak egyharmadát háromévenként felújítják, a bíróság alaptörvényében előírt feltételek között.

143. SZAKASZ

A kinevezés feltételei

Az Alkotmánybíróság bíráinak felsőfokú jogi képzettséggel, kiváló szakmai hozzáértéssel és a jogi tevékenységben vagy a felsőfokú jogtudományi oktatásban legalább 18 évnyi szolgálati idővel kell rendelkezniük.

144. SZAKASZ

Összeférhetetlenségek

Az Alkotmánybíróság bírása tisztség összeférhetetlen bármely más köz- vagy magántisztséggel, a felsőfokú jogtudományi oktatásbeli didaktikai tisztségek kivételével.

145. SZAKASZ

A függetlenség és az elmozdíthatatlanság

Az Alkotmánybíróság bírái mandátumuk gyakorlásában függetlenek és elmozdíthatatlanok ennek időtartama alatt.

146. SZAKASZ

Feladatkör

- Az Alkotmánybíróság feladatköre a következő:
- a) határoz a törvények alkotmányosságáról, ezek kihirdetése előtt, Románia Elnökének, a két Parlamenti Ház valamelyike elnökének, a Kormánynak, a Legfelsőbb Semmítőszéknek, a Nép Ügyvédjének, legalább 50 képviselőnek vagy legalább 25 szenátornak a megkeresésére, valamint hivatalból is az alkotmánymódosítási kezdeményezések tekintetében;
  - b) határoz a nemzetközi szerződések vagy más egyezmények alkotmányosságáról a két Ház valamelyike elnökének, legalább 50 képviselőnek vagy legalább 25 szenátornak a megkeresésére;
  - c) határoz a parlamenti szabályzatok alkotmányosságáról a két Parlamenti Ház valamelyike elnökének, egy parlamenti csoportnak vagy legkevesebb 50 képviselőnek, illetve 25 szenátornak a megkeresésére;
  - d) határoz a bírói hatóságok vagy a kereskedelmi döntőbíróóságok előtt a törvények és a rendeletek alkotmányellenességével kapcsolatban felvetett kifogások tekintetében; alkotmányellenességi kifogást emelhet közvetlenül a Nép Ügyvédje is;
  - e) megoldja a közhatóságok közötti alkotmányossági jogi összeütközéseket

Románia Elnökének, a két Ház valamelyike elnökének, a miniszterelnöknek vagy a Magisztratúra Legfelsőbb Tanácsa elnökének kérésére;

f) felügyel a Románia Elnökének a megválasztásával kapcsolatos eljárás betartására és igazolja a szavazás eredményét;

g) megállapítja a Románia Elnöke tisztség gyakorlásában az interrimátust indokoltá tevő körülmények fennállását és megállapításait közli a Parlamenttel és a Kormánnyal;

h) tanácsadó jelleggel véleményezi a Románia Elnökének tisztségéből való felfüggesztésére irányuló javaslatot;

i) felügyel a népszavazás megszervezésével és lebonyolításával kapcsolatos eljárás betartására és igazolja e szavazás eredményeit;

j) ellenőrzi a törvényhozási kezdeményezésnek az állampolgárok általi gyakorlásával kapcsolatos feltételek teljesítését;

k) határoz azon ellenvetések tekintetében, amelyek tárgya valamely politikai párt alkotmányos volta;

l) teljesíti a Bíróság alaptörvényében előírt más feladatokat is.

147. SZAKASZ

Az Alkotmánybíróság döntései

(1) A hatályos törvények és rendeletek, valamint szabályzatok alkotmányellenesnek nyilvánított rendelkezései az alkotmánybírósági döntés közzétételétől számított 45 napon belül hatályukat veszítik, ha ezen időközben a Parlament vagy, az esetnek megfelelően, a Kormány nem egyeztet a Parlamenttel az alkotmányellenes előírásokat az Alkotmánnyal. Ezen időszakban az alkotmányellenesnek minősített rendelkezéseket jog szerint felfüggesztik.

(2) A törvények kihirdetése előtti, a törvényekre vonatkozó alkotmányellenességi esetekben a Parlament köteles újból megvizsgálni az illető rendelkezéseket az alkotmánybírósági döntéssel való egyeztetésük érdekében.

(3) Amennyiben a 146. szakasz b) pontja szerint megállapították valamely nemzetközi szerződés vagy egyezmény alkotmányosságát, az nem képezheti alkotmányellenességi kifogás tárgyát. Az alkotmányellenesnek minősített nemzetközi szerződést vagy egyezményt nem lehet ratifikálni.

(4) Az Alkotmánybíróság döntései közzéteendők Románia Hivatalos Közlönyében. A közzététel időpontjától a döntések általánosan kötelezőek és csak a jövő tekintetében hatályosak.

VI. CÍM

Az euró-atlanti integráció

148. SZAKASZ

Európai uniós integráció

(1) Románia csatlakozása az Európai Unió alapító szerződéséhez egyes hatásköröknek a közösségi intézményekre való átruházása, valamint az e szerződésben előírt hatásköröknek a többi tagállammal közös gyakorlása érdekében, a Képviselőház és a Szenátus együttes ülésén a képviselők és a szenátorok kétharmados többségével elfogadott törvénnyel történik.

(2) A csatlakozás nyomán az Európai Unió alapító szerződésének előírásai, valamint a többi kötelező közösségi szabályozás elsőbbséggel bír a hazai törvények ellentétes rendelkezéseivel, betartva a csatlakozási okmány előírásait.

(3) Az (1) és (2) bekezdés előírásai megfelelőképpen alkalmazandók az Európai Unió alapító szerződéseinek módosítását célzó okmányokhoz való csatlakozás tekintetében is.

(4) A Parlament, Románia Elnöke, a Kormány és a bírói hatóság garantálja a csatlakozási okmányból és a (2) bekezdés előírásaiból származó kötelezettségek teljesítését.

(5) A Kormány a két Parlamenti Házhoz továbbítja a kötelező okmányok tervezetét, még mielőtt azokat jóváhagyásra az Európai Unió intézményeihez küldenék.

149. SZAKASZ

Csatlakozás az Észak-atlanti szerződéshez

Románia csatlakozása az Észak-atlanti szerződéshez a Képviselőház és a Szenátus együttes ülésén a képviselők és a szenátorok kétharmados többségével elfogadott törvénnyel történik.

VII. CÍM Az Alkotmány módosítása

150. SZAKASZ

A módosítás kezdeményezése

(1) Az Alkotmány módosítását kezdeményezheti Románia Elnöke, a Kormány javaslatára, a képviselők vagy a szenátorok összességének legalább egynegyede, valamint szavazati joggal rendelkező legalább 500 000 állampolgár.

(2) Az Alkotmány módosítását kezdeményező állampolgároknak az ország megyéi legalább feléből kell származniuk s e megyék mindegyikében vagy Bukarest municípiumban legalább 20 000 aláírást kell gyűjteni e kezdeményezés támogatására.

151. SZAKASZ

A módosítási eljárás

(1) A módosítási tervezetet vagy javaslatot el kell fogadnia a Képviselőháznak és a Szenátusnak, mindegyik Ház összes tagja legalább kétharmados többségével.

(2) Ha a közvetítési eljárás nem vezet megegyezésre, a Képviselőház és a Szenátus együttes ülésén hoz döntést, a képviselők és a szenátorok összessége legalább háromnegyedének szavazatával.

(3) A módosítás végleges a módosítási tervezet vagy javaslat elfogadásától számított legfeljebb 30 napon belül megszervezett népszavazással való jóváhagyása után.

152. SZAKASZ

A módosítás korlátai

(1) Nem képezhetik módosítás tárgyát a jelen Alkotmánynak a román állam nemzeti, független, egységes és oszthatatlan jellegére, a köztársasági kormányformára, a terület integritására, az igazságszolgáltatás függetlenségére, a politikai pluralizmusra és a hivatalos nyelvre vonatkozó rendelkezései.

(2) Úgyszintén semmiféle felülvizsgálás nem hajtható végre, ha az eredménye az állampolgárok alapvető jogainak és szabadságainak vagy ezek garanciáinak a megszüntetése.

(3) Az Alkotmány nem módosítható ostromállapot vagy sürgősségi állapot időtartama alatt, sem pedig háború idején.

VIII. CÍM Záró és átmeneti rendelkezések

153. SZAKASZ

Hatálybalépés

A jelen Alkotmány a népszavazással való jóváhagyásának időpontjában lép hatályba. Ugyanazon időponttal egészében hatálytalan és hatályon kívül helyezett marad az 1965. augusztus 21-i Alkotmány.

154. SZAKASZ

A törvények közötti időbeli ütközés

(1) A törvények és az összes többi szabályozó rendelkezés hatályban marad, amennyiben nem ellenkezik a jelen Alkotmánnyal.

(2) A Törvényhozási Tanácsnak, szervezési törvénye hatályba lépésének időpontjától számított 12 hónapos határidőn belül, meg kell vizsgálnia a törvényhozás megegyezését a jelen Alkotmánnyal és megfelelő javaslatokat kell tennie a Parlamentnek vagy, az esetnek megfelelően, a Kormánynak.

155. SZAKASZ

Átmeneti rendelkezések

(1) A törvényhozási folyamatban levő törvénytervezeteket és törvényalkotási javaslatokat a módosító törvény hatályba lépését megelőző alkotmányos rendelkezéseknek megfelelően vitatják meg és fogadják el.

(2) Az Alkotmányban előírt, a módosító törvény hatályba lépésének időpontjában létező intézmények működésben maradnak az új intézmények létrehozásáig.

(3) A 83. szakasz (1) bekezdésének előírásai a következő elnöki mandátummal kezdve alkalmazandók.

(4) A Legfelsőbb Semmítőszékre vonatkozó rendelkezéseket a módosító törvény hatályba lépésének időpontjától számított legfeljebb 2 éven belül teljesíteni kell.

(5) A Legfelsőbb Igazságügyi Bíróság tisztségben levő bírái és a Parlament által kinevezett számvevőtanácsosok folytatják tevékenységüket a kinevezésük szerinti mandátum lejártáig. A Számvevőszék háromévenkénti felújításának biztosítása céljából a jelenlegi számvevőtanácsosok mandátumának lejártakor ezek kinevezhetők még egy három- vagy hatéves időszakra.

(6) A szakosított bírói hatóságok megalakulásáig a Számvevőszék tevékenységéből származó vitás ügyeket a rendes bírói hatóságok oldják meg.

156. SZAKASZ

Az Alkotmány újraközzététele

Az Alkotmányt módosító törvényt az elfogadásától számított 5 napon belül közzé kell tenni Románia Hivatalos Közlönyében. A módosított és kiegészített Alkotmányt a népszavazással való jóváhagyását követően újra közzéteszi a Törvényhozási Tanács, aktualizálva az elnevezéseket és átszámozva a szövegeket.

OLVASÓINK FIGYELMÉBE!

Románia Hivatalos Közlönye magyar nyelvű kiadásának 2003. évi előfizetési díja hagyományos hordozón 6 585 000 lej, negyedévenként 1 646 250 lej.

Előfizetéseket felvesznek a következők:

- COMPANIA NAȚIONALĂ POȘTA ROMÂNĂ – S.A. - a postahivatalok révén
- RODIPET S.A. - valamennyi fiókja révén
- INTERPRESS SPORT – S.R.L. - București, str. Hristo Botev nr. 6
(telefon/fax: 3138507; 3138508; 3138509)
- PRESS EXPRES – S.R.L. - Otopeni, str. Flori de Câmp nr. 9
(telefon/fax: 7726687; 0745133712)
- MT PRESS IMPEX – S.R.L. - București, Bd. Basarabia nr. 256
(telefon/fax: 2554815; 2554816)
- INFO EUROTRADING – S.A. - București, Splaiul Independenței nr. 202A
(telefon/fax: 2127354)
- ZIRKON MEDIA – S.R.L. - București, Bd. Nicolae Grigorescu nr. 29A, bl. N22,
ap.38 (telefon/fax: 3403109)
- ACTA LEGIS – S.R.L. - București, Str. Banul Udrea nr. 10
(telefon/fax: 4119179)
- CURIER PRESS – S.R.L. - Brașov, str. Traian Grozăvescu nr. 7
(telefon/fax: 0268/470596)
- ELIDA – S.R.L. - Brașov, str. Bisericii Române nr. 92
(telefon/fax: 0268/477464)
- MIMPEX – S.R.L. - Hunedoara, str. Ion Creangă nr. 2, bl. 2, ap. 1
(telefon/fax: 0254/719243)
- CALLIOPE – S.R.L. - Ploiești, str. Candiano Popescu nr. 36
(telefon/fax: 0244/514052, 0244/514801)

Románia Hivatalos Közlönye elektronikus formában is megrendelhető, a nyomtatásával egyidejűleg e-mail-en továbbítandó PDF formátumban, amely az Acrobat Reader segítségével olvasható. Az elektronikus formára való előfizetési módról információkat kapnak a www.monitoruloficial.ro internet-honlapon, valamint a 021-4107731-es telefonszámon.

Szerkesztőségünk telefonszáma 021-2240970 (124-es mellék), e-mail címe pedig hk@ramo.ro.

KIADÓ: ROMÁNIA PARLAMENTJE – A KÉPVISELŐHÁZ

Regia Autonomă "Monitorul Oficial", str. Izvor nr. 2-4, Palatul Parlamentului, sectorul 5, București,
cont nr. 2511.1-12.1/ROL Banca Comercială Română - S.A. - Sucursala "Unirea" București
și nr. 5069427282 Trezoreria sector 5, București (alocat numai persoanelor juridice bugetare).

Adresa pentru publicitate : Centrul pentru relații cu publicul, București,

Șoseaua Panduri nr.1, bl. P 33, parter, sectorul 5, telefon 411.58.33., 411.97.54, tel/fax 410.77.36.

Tiparul : Regia Autonomă "Monitorul Oficial", tel. 490.65.52, 335.01.11/2178 și 402.21.78.

E-mail: hk@ramo.ro; marketing@ramo.ro; Internet: www.monitoruloficial.ro

---